

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusasja number	45-24/263728
Otsuse kuupäev	16.04.2024
Vaidlustuskomisjoni liige	Taivo Kivistik
Vaidlustus	AS-i Atea vaidlustus Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskuse riigihanke „Sülearvutite ja tahvelarvutite ostmise ja rentimine raamlepinguga“ (viitenumber 263728) osas 2 hankija otsustele tunnistada vastavaks ja edukaks ühispakkujate Green IT OÜ, Telia Eesti AS-i ja AS-i SEB Liising pakkumus
Menetlusosalised	Vaidlustaja, AS Atea, esindajad Anton Hajenko ja vandeadvokaat Marko Mehilane Hankija, Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus, esindajad Fredy Bogomolov, Toomas Pai ja Tiit Tuisk Kolmas isik, ühispakkujad Green IT OÜ, Telia Eesti AS ja AS SEB Liising, esindajad Asko Pukk, Lennart Leht, Kristi Rohtmets ja vandeadvokaat Arne Ots
Vaidlustuse läbivaatamine	Istung 04.04.2024

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 4 ja § 198 lg-de 3 ja 8 alusel

1. Jätta rahuldamata AS-i Atea vaidlustus Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskuse riigihanke „Sülearvutite ja tahvelarvutite ostmise ja rentimine raamlepinguga“ (viitenumber 263728) osas 2.
2. Mõista AS-ilt Atea ühispakkujate Green IT OÜ, Telia Eesti AS ja AS SEB Liising kasuks välja lepingulise esindaja kulud summas 3785,5 eurot käibemaksuta.
3. Jätta AS-i Atea poolt vaidlustusmenetluses kantud kulud tema enda kanda.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg 10 päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 18.08.2023. a avaldas Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus (edaspidi ka Hankija) avatud hankemenetlusega riigihanke „Sülearvutite ja tahvelarvutite ostmise ja rentimine raamlepinguga“ (viitenumber 263728) hanketeate. Riigihange on jagatud kümneks osaks, sh osa 2 Sülearvuti klass 1 soetus (edaspidi Osa 2). Hankija tegi riigihangete registris kättesaadavaks riigihanke alusdokumendid (edaspidi koos nimetatult RHAD), sh Vastavustingimused ja dokument Osad 2-8: Hanke eseme tehniline kirjeldus (edaspidi TK).

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks, 02.11.2023. a, esitasid Osas 2 pakkumused AS Atea ja ühispakkujad Green IT OÜ, Telia Eesti AS ja AS SEB Liising.

2. 05.03.2024 käskkirjaga nr 5-1/24723-1 tunnistas Hankija Osas 2 vastavaks AS-i Atea ja ühispakkujate Green IT OÜ, Telia Eesti AS-i ja AS-i SEB Liising pakkumused ja edukaks ühispakkujate Green IT OÜ, Telia Eesti AS-i ja AS-i SEB Liising pakkumuse.

3. 18.03.2024. a laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) AS-i Atea (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsustele tunnistada Osas 2 vastavaks ja edukaks ühispakkujate Green IT OÜ, Telia Eesti AS-i ja AS-i SEB Liising (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumus.

4. Kooskõlas riigihangete seaduse (edaspidi RHS) § 195 lg-ga 2 ja § 196 lg-dega 1 ja 3 teatas vaidlustuskomisjon 22.03.2024 kirjaga nr 12.2-10/45 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 27.03.2024 ja neile vastamiseks 02.04.2024. 27.03.2024 kirjaga nr 12.2-10/45 teatas vaidlustuskomisjon menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi avalikul istungil, tegi teatavaks istungi toimumise aja ning määras täiendavate seisukohtade esitamise aja. Täiendavad seisukohad enne istungit esitas Vaidlustaja.

Vaidlustusmenetluses loobus Vaidlustaja vaidlustuses esitatud väitest, et Kolmanda isiku pakutava arvuti müratase ei vasta hanketingimustele. Sellega seoses ei käsitle vaidlustuskomisjon käesolevas otsuses menetlusosaliste seisukohti Kolmanda isiku pakutava süleri mürataseme kohta.

Järgnevalt käsitleb vaidlustuskomisjon üksnes Osa 2, sellele täiendavalt viitamata.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **AS-i Atea**, vaidlustuses ning 22.03.2024 ja 01.04.2024 esitatud täiendavates seisukohtades põhjendatakse taotlusi alljärgnevalt.

Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamine

5.1. Nõuded pakutavatele sülearvutitele koos lisaseadmetega on sätestatud muuhulgas TK-s ja selle osaks olevas vastavustabelis (edaspidi Vastavustabel).

Turul pikaajaliselt tegutsenud ettevõtjana saab Vaidlustaja eeldada, et Kolmas isik on pakunud sülearvutit HP - tõenäoliselt mudelit HP EliteBook 835 13 inch G10 Notebook PC või HP EliteBook 830 13 inch G10 Notebook PC. Isegi kui Kolmas isik ei ole pakunud eelnimetatud mudeleid, on ta pakunud mingit tootja HP Elite Book 800 seeriasse kuuluvat sülearvutit ja allpooltoodud mittevastavused esinevad pakutud HP sülearvutil igal juhul.

5.2. Kolmanda isiku pakutud sülearvuti ei vasta riigihankes esitatud nõuetele muuhulgas klaviatuuri osas. See mittevastavus pidi Hankijale olema arusaadav ja tuvastatav Kolmanda isiku poolt Hankijale testimiseks toodud sülearvutist¹.

5.2.1 Kolmanda isiku pakutud sülearvuti klaviatuur ei vasta Vastavustabelis toodud nõudele *Eesti paigutusega ning klahve märgistustega*: „<“, „>“ ja „windows klahvi“ sisaldav klaviatuur (edaspidi Klaviatuuri nõue), samuti nõuetele tootja ja tootjagarantii osas.

Suur osa maailma sülearvutite tootjaid, sh HP, Eesti paigutusega klaviatuure ei tooda.

5.2.2. Eesti paigutusega klaviatuur (edaspidi ka Eesti klaviatuur) on erinev teiste keelte klaviatuuridest nagu USA, UK või ka Rootsi klaviatuur. Eesti klaviatuuri eripäradeks on muuhulgas täpitähed (Ü, Ö, Õ, Ä), nende asetus klaviatuuril ja erinevate märkide-sümbolite asukoht ja koospaiknemine klahvidel. Nt Õ-täht esineb üksnes eesti keeles ja on vaid Eesti paigutusega klaviatuuril (erinevalt teistest klaviatuuridest on Eesti klaviatuuril Õ-täht eraldi klahv koos §-i märgiga). Samuti on Eesti klaviatuuril nt eraldi klahvina täht Ü.

¹ Kõik pakkujad pidid esitama Hankijale testimiseks ja pakkumuse vastavuse kontrolliks pakutava sülearvuti koos lisaseadmetega. Osas 2 pidid kõik pakkujad viima oma seadmed Hankijale hiljemalt 30.11.2023. a.

5.2.3. See, milline on Eesti klaviatuur, on valdkonnas üldteada ja standardiga reglementeeritud (EVS 8:2008 *Infotehnoloogia reeglid eesti keele ja kultuuri keskkonnas*). Eesti klaviatuur on skemaatiliselt järgmine:

~ `	!	"	#	¤	%	&	/	()	=	?	'	← Backspace
1	2 @	3 £	4 \$	5 €	6	7 {	8 [9]	0 }	+	\	·	
Tab ⇐ ⇨	Q	W	E €	R	T	Y	U	I	O	P	Ü	Ö	§ ↵
Caps Lock ⬆	A	S š	D	F	G	H	J	K	L	Ö	Ä	* ^	· ½
Shift ⬆	> 	Z ž	X	C	V	B	N	M	;	:	-	Shift ⬆	
Ctrl	Win Key	Alt							Alt Gr	Win Key	Menu	Ctrl	

5.2.4. Erinevalt Rootsi, UK või USA klaviatuurist on Eesti paigutusega klaviatuur mõeldud ja välja töötatud eesti keeles kirjutajatele. Eesti klaviatuur ei tähenda üksnes tähtede paigutust klaviatuuril, vaid ettenähtud paigutusega ja asetusega peavad olema ka kõik tähed, märgid ja sümbolid.

5.2.5. Kolmanda isiku pakkumuses võib olla väidetud, et pakutav sülearvuti HP on Eesti klaviatuuriga, kuid tegelikult HP sülearvuti Klaviatuuri nõuet täita ei saa, kuna tootja HP ei valmista Eesti klaviatuuriga sülearvuteid.

5.2.6. Vastavustabeli kohaselt oli pakkujatel Eesti paigutusega klaviatuuri puhul kaks varianti:

- 1) tootjapoolne Eesti paigutusega klaviatuur; või
- 2) Eesti paigutuse saavutamiseks kleebistega Skandinaavia klaviatuur.

Viimase variandi puhul ei saanud aga pakumust hindamisel hinnata 5 punktiga (vt hindamiskriteerium *Sülearvuti klaviatuuri kleebised*). Kolmas isik ei kasutanud klaviatuuril Eesti paigutuse saavutamiseks kleebiseid. Ainus õiguspärane võimalus, kuidas pakumuse saaks vastav olla ja ühtlasi hindamisel saada kleebiste puudumise eest 5 punkti, oleks tootjapoolne Eesti paigutusega klaviatuur. Kolmanda isiku pakutud sülearvuti HP puhul on see välistatud.

5.2.7. Võib eeldada, et Kolmanda isiku poolt Hankijale testimiseks esitatud sülearvutil on klaviatuur ümbertöödeldud (klahvidele tähti, märke, sümboleid juurde/maha või peale graveeritud vms), loomaks muljet tootjapoolsest Eesti klaviatuurist. RHAD ei näe võimalust, et pakkuja võiks tootja originaaltoodet ümber teha (sh klaviatuurile märke juurde/maha/peale graveerida). Tootja originaaltoote ümbertöötlus ei ole tootjapoolne Eesti paigutusega klaviatuur.

Vastavalt TK p-ile 3.2: *Kõikide samasuguste asjade komponendid ja samasugused asjad tervikuna peavad olema läbivalt toodetud sama tootja poolt ja neile peab olema omistatud sama tootekood (ingl. k part number)*. TK p-i 3.6 kohaselt peavad kõik sülearvutid olema toodetud sama tootja (ettevõtja) poolt. See tähendab, et kogu sülearvuti (sh Eesti klaviatuur) peab olema toodetud sama tootja poolt, olema tootja originaaltoode. Pakutud tooted peavad olema tootjagarantiiga. Vastavalt hankepingu p-ile 17 (Garantii): *Asjadel peab [---] olema tootjagarantii. Garantiikohustusega peavad olema hõlmatud ka kõik täitja poolt tarnitavad lisaseadmed ja -komponendid*. Tootjagarantii kõikidele toodetele oli nõutud ka Vastavustingimustes. Kuna tootja HP ei tooda Eesti klaviatuuriga sülearvuteid, ei saa Kolmanda isiku poolt Hankijale esitatud ümbertöödeldud klaviatuur olla tootjapoolne Eesti klaviatuur ning sellisele klaviatuurile ei saa kehtida nõutav tootjagarantii.

5.3. Vaidlustajal on põhjendatud kahtlus, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti ei vasta klaviatuuri osas Vastavustabeli jrk 71 nõudele: *Valgustus: Integreeritud klahvide altvalgus*. Integreeritud klahvide altvalgustuse puhul on tegemist sülearvuti klaviatuuriga, kus eranditult kõik klahvid ning kõik klahvide peal olevad tähed ja sümbolid on altvalgustusega. Vaidlustajal on põhjendatud kahtlus, et Kolmanda isiku sülearvuti seda nõuet ei täida. Kolmanda isiku poolt Hankijale testimiseks esitatud sülearvuti klaviatuur võib olla ümbertöödeldud (nt

klahvidele tähti, märke, sümboleid juurde või peale graveeritud), loomaks muljet tootjapoolsest Eesti klaviatuurist. Sellise ümbertehtud klaviatuuri puhul ei ole täidetud ka integreeritud klahvide altvalguse nõue.

5.4. Pakkujad pidid kohustuslike lisaseadmetena pakkuma ja esitama muuhulgas seadmekomplekti *Juhtmevaba arvutihiir ja klaviatuur (komplekt)*.

Vastavustabelis, *K1 Lisaseadmed*, jrk 32 on kõnealuse lisaseadme puhul nõutud, et *USB saatja peab olema vähemalt AES-128 krüpteeringuga ning ei tohi arvuti korpusest eemale ulatuda rohkem kui 0,7 cm* (edaspidi USB saatja nõue).

Kolmanda isiku pakkumuses võib olla väidetud, et pakutav USB saatja ei ulatu arvuti korpusest eemale rohkem kui 0,7 cm. Vaidlustaja teostas Kolmanda isiku poolt tõenäoliselt pakutud juhtmevaba arvutihiire ja klaviatuuri komplekti HP 235 Wireless Mouse and Keyboard Combo (koos kõnealuse USB saatjaga) vastava elemendi mõõtmise. Mõõtmistulemus kinnitab, et USB saatja ulatub sülearvuti korpusest eemale vähemalt 0,77 cm. Hankija ei ole Kolmanda isiku poolt testimiseks toodud seadmete kontrollimisel olnud piisavalt hoolas või on jätnud selle üldse kontrollimata.

Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine

5.5. Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine on õigusvastane vähemalt kahel põhjusel:

1) RHS § 114 lg 1 kohaselt pakkuja, kelle pakkumus on tagasi lükatud, ei osale edasises hankemenetluses. Kuivõrd Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamine on õigusvastane, on õigusvastane ka Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine;

2) RHS § 117 lg 1 kohaselt hindab hankija vastavaks tunnistatud pakkumusi vastavalt riigihanke alusdokumentides nimetatud pakkumuste hindamise kriteeriumitele antud suhtelisele osakaalule. Hankija tunnistab põhjendatud kirjaliku otsusega edukaks pakkumuse hindamise kriteeriumide kohaselt majanduslikult soodsaima pakkumuse.

Pakkumustele ebaõigesti antud punktide tõttu (Kolmanda isiku pakkumus sai kokku 90,73 punkti, Vaidlustaja kokku 89,02 punkti) osutus Kolmanda isiku pakkumus Vaidlustaja pakkumuse ees edukaks.

5.6. Hankija andis pakkumustele ebaõigesti hindepunkte hindamiskriteeriumi *Ekraani heledustugevus (mõõtmisühik nitti)* (edaspidi Heledustugevuse kriteerium) alusel, hinnates Kolmanda isiku pakkumust 10 maksimumpunktiga ning Vaidlustaja pakkumust 3 punktiga. Hankija võttis hindepunktide andmisel suurimaks väärtuseks Kolmanda isiku poolt eksitavalt väidetud 1000 nitti.

Kolmanda isiku pakutud sülearvuti HP ekraani heledustugevus ei ole 1000 nitti vaid on vähem. Eksliku heledustugevuseks võetud 1000 niti hindamise aluseks võtmise tagajärjena on põhjendamatud Vaidlustaja pakkumusele omistatud hindepunktid ja pakkumuste hindamistulemused tervikuna.

5.6.1. See, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti ekraani heledustugevus ei ole 1000 nitti vaid on vähem, on välja toodud juba sülearvuti HP tootespetsifikatsioonis. Tootespetsifikatsioonis on ekraani (inglise k *Display*) heledustugevuse kohta märgitud:

- lk 6: 13. *Actual brightness will be lower with touchscreen or SureView;*

- lk 18: 1. *Actual brightness will be lower with touchscreen or SureView.*

Vaatamata sellele on Hankija lugenud Kolmanda isiku sülearvuti ekraani heledustugevuseks 1000 nitti.

5.6.2. See, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti ekraani heledustugevus ei ole 1000 nitti, pidi olema Hankijale äratuntav ja arusaadav.

Tavapäraselt on sülearvutite ekraanide heledustugevus suurusjärgus 300-500 nitti². Kolmanda isiku poolt ekraani heledustugevusena 1000 nitti väitmine pidi Hankijal kui IT valdkonnas pädeval isikul tekitama kahtluse selle väite tegelikkusele vastavuses.

² Vt portaali Digigeeenius artikkel *Oluline küsimus: kui palju nitte peab olema ühel heal sülearvuti ekraanil?: Sülearvutite ekraanid on tavaliselt heledusega 300 - 500 nitti. Kui ekraan on läikiva pinnaga, siis võiks olla paneel suurema heledusega (rohkem nitte), mati pinnaga võib heledus olla väiksem, sest siis peegeldused nii palju ei sega. [---] Praegu peaksid kõige heledama ekraanipaneeliga sülearvutid olema näiteks Delli XPS 15 seeria ja Apple'i uued MacBookid, mille heledus ulatub kuni 600 nitini.*

5.7. Hankija on andnud Kolmanda isiku pakkumustele 5 hindepunkti hindamiskriteeriumi *Sülearvuti klaviatuuri kleebised* alusel.

Hindamiskriteeriumi kohaselt *Sülearvuti klaviatuuril on lubatud kleebiste kasutamine Eesti paigutuse saavutamiseks. 5 punkti saab pakkumus, mille sülearvuti klaviatuuril kleebiseid ei ole kasutatud (st on tootjapoolne klaviatuur tähemärkidega).*

Kolmanda isiku pakkumusele kleebiste puudumise eest 5 punkti andmine on juba olemuslikult defektne. Tootja HP ei tooda sülearvuteid Eesti klaviatuuriga ja seetõttu ei saanud Kolmas isik pakkuda sülearvutit HP tootjapoolse Eesti paigutusega klaviatuuriga. Tootja originaaltoote ümbertöötlus pakkuja poolt ei ole tootjapoolne Eesti klaviatuur. Igal juhul ei ole põhjendatud punktide andmine klaviatuuril kleebiste puudumise eest sellisele pakkumusele, kus pakkuja on Hankijale testimiseks esitatud sülearvuti klaviatuuri töötlemisega muutnud.

5.8. Vaidlustajal on põhjendatud kahtlus, et Hankija on hinnanud pakkumusi ebaõigesti ka hindamiskriteeriumi *Aku mahutavus* alusel. Selle hindamiskriteeriumi kohaldamisel andis Hankija Kolmanda isiku pakkumusele 10 maksimumpunkti (aku mahutavuse 51 Wh eest) ja Vaidlustaja pakkumusele 9,02 punkti (aku mahutavuse 46 Wh eest), võttes hindepunktide andmisel suurimaks väärtuseks kolmanda isiku pakutava sülearvuti aku mahutavuse 51 Wh. Sülearvuti HP aku tegelik mahutavus ei ole tõendatult 51 Wh. See, et sülearvuti HP aku mahutavus ei pruugi olla 51 Wh vaid on väiksem, nähtub HP tootespetsifikatsioonist: lk 12: 42. *Actual battery Watt-hours (Wh) will vary from design capacity. Battery capacity will naturally decrease with shelf life, time, usage, environment, temperature, system configuration, loaded apps, features, power management settings and other factors.*

5.9. 22.03.2024. a esitas Vaidlustaja täiendavad seisukohad.

5.9.1. Vaidlustus tugineb läbivalt argumendile, et Kolmanda isiku pakkumuse vastavuse kontroll ei olnud õiguspärane, mille tagajärjeks on nii Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks kui edukaks tunnistamise otsuste õigusvastasus.

Pakkumuse vastavuse kontroll peab olema sisuline. Muuhulgas peab Hankija sisuliselt tuvastama, veenduma ja kontrollima, kas pakutud tooted vastavad kõikides parameetrites riigihanke alusdokumentides sätestatud nõuetele (kõik pakkujad pidid Hankijale testimiseks ja pakkumuse vastavuse kontrollimiseks hiljemalt 04.01.2024. a viima oma pakutud sülearvuti koos lisaseadmetega).

5.9.2. Kolmanda isiku pakutud sülearvuti klaviatuur ei vasta Klaviatuuri nõudele ning seetõttu pole Kolmanda isiku pakkumus vastav ka ning nõuetele tootja ja tootjagarantii osas.

TK p-i 3.9 kohaselt *Igal hankijal peab olema pakkumuste avamisest alates võimalik kontrollida tootja poolset avalikult ja anonüümselt ligipääsetavalt veebilehelt pakutavate asjade detailset tehnilist kirjeldust.* TK p-i 3.13 kohaselt *Kõik sülearvutid ja tarkvara peavad olema alates pakkumuse esitamise tähtajast tootja ametlikus avalikus toodete nimekirjas.*

Hankijal oli igal juhul tuvastatav ja kontrollitav, et tootja HP ei tooda Kolmanda isiku pakutud sülearvutit Eesti klaviatuuriga.

5.9.3. Kolmanda isiku pakutud juhtmevaba arvutihiir ja klaviatuur (komplekt) ei vasta USB saatja nõudele. Tõendusfoto mõõtmisest kinnitab, et USB saatja ulatub arvuti korpusest eemale vähemalt 0,77 cm.

5.9.4. Hankija ei ole Kolmanda isiku pakkumuse puhul teostanud sisulist kontrolli ekraani heledustugevuse nõude osas (Vastavustabeli jrk 10: Ekraan > Valgustugevus > Vähemalt 300 nitti) ning seetõttu on õigusvastane ka Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus.

Kolmanda isiku pakutud sülearvuti HP ekraani heledustugevus ei ole 1000 nitti vaid on oluliselt madalam. Vastava tehnoloogiaga sülearvutit heledustugevusega 1000 nitti ei tooda üksi tootja, sh HP. Asjaolu, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti HP ekraani heledustugevus ei ole 1000 nitti (vaid oluliselt vähem) nähtub ka HP tootjaspetsifikatsioonidest. See nähtub muuhulgas nii HP EliteBook 830 kui HP EliteBook 835 spetsifikatsioonidest (*Actual brightness will be lower with touchscreen or SureView*).

Kolmanda isiku poolt ekraani heledustugevuseks väidetud 1000 nitti pidi Hankijal tekitama kahtluse selle tegelikkusele mittevastavuses ja olema Hankijale äratuntav. Vastava tehnoloogiaga sülearvutit heledustugevusega 1000 nitti ei tooda üksi tootja, sh HP. Hankija ei selgitanud välja, milline on Kolmanda isiku pakutud sülearvuti ekraani tegelik heledustugevus.

5.9.5. Vaidlustajal on põhjendatud kahtlus, et Kolmanda isiku pakkumus ei vasta ja Hankija ei ole Kolmanda isiku pakkumuse puhul teostanud sisulist kontrolli sülearvuti aku mahutavuse nõudes (Vastavustabeli jrk 83: Aku > Aku mahutavus > Vähemalt 40 Wh) ning seetõttu on õigusvastane ka Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus.

Asjaolu, et sülearvuti HP aku tegelik tõendatud mahutavus ei ole 51 Wh, nähtub juba HP tootjaspetsifikatsioonidest - nt HP EliteBook 835 tootjaspetsifikatsioon, lk 12:

42. *Actual battery Watt-hours (Wh) will vary from design capacity. Battery capacity will naturally decrease with shelf life, time, usage, environment, temperature, system configuration, loaded apps, features, power management settings and other factors.*

Sama ka HP EliteBook 830 tootespetsifikatsioonis, lk 14:

48. *Actual battery Watt-hours (Wh) will vary from design capacity. Battery capacity will naturally decrease with shelf life, time, usage, environment, temperature, system configuration, loaded apps, features, power management settings and other factors.*

Hankija oleks pidanud enne otsuste tegemist välja selgitama, milline on Kolmanda isiku pakutud sülearvuti aku tegelik mahutavus.

5.10. 01.04.2024. a esitas Vaidlustaja täiendavad seisukohad.

5.10.1. Vaidlustaja ei nõustu Hankija vastuses esitatud käsitlusega, et USB saatja võib arvuti korpusest ka rohkem kui 0,7 cm eemale ulatuda, kuna USB saatja nõue on kehtestatud kümnendiku täpsusega, mitte sajandiku täpsusega. Kui hankenõue on *mitte rohkem kui 0,7 cm* tähendabki see maksimaalselt kuni 0,7 cm (aga mitte 0,72 cm, 0,77 cm või veelgi rohkem). Matemaatikareeglite kohaselt ei saa 0,77 ümardada allapoole 0,7-ks.

5.10.2. Asjaolu, et Kolmas isik on oma pakkumuses formaalselt kinnitatud, et pakutud lisaseade vastab USB saatja nõudele, ei välista ega vabanda Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise põhjendamatus ja õigusvastasust.

5.10.3. Vaidlustaja jääb seisukoha juurde, et Kolmanda isiku pakkumus ei vasta klaviatuuri osas Klaviatuuri nõudele ning hankenõuetele tootja ja tootjagarantii kohta.

Kolmanda isiku pakkumuses võib olla kinnitatud, et pakutud sülearvutil HP on Eesti paigutusega klaviatuur tootja poolt, kuid tegelikult Kolmanda isiku pakutud sülearvuti hankenõudeid klaviatuuri osas ei täida ja täita ei saa. Tootja HP ei tooda sülearvuteid Eesti paigutusega klaviatuuriga.

5.10.3.1. Erialaportaali Digigeeenius artiklis *Sülearvuti klaviatuur – mis neis erinevat on?* on muuhulgas selgitatud: *Kuivõrd eesti keele kasutajaid on maailmas käputäis ja Õ-tähega keeli vähe, ei toodeta nii erilise keele tarbeks just palju õige klaviatuuriga sülearvuteid. Nii kohtab meie sülearvutiturul palju erinevaid klaviatuuripaigutusi - peamiselt Rootsi, USA ja UK asetusega klaviatuure. Peamine vahe on erinevate keelte tähed, kuid ka mõnede nuppude asupaik ja kuju. [---] Ajapikku on Eesti turg tehnikamaailmas piisavalt tähtsaks saanud ja on üksikuid tootjaid (Dell, tellimisel ka Lenovo), kes teevad meie väikse turu jaoks oma tähtedega klaviatuuri, kus ilutsevad kõik meie täpitähed – Õ, Ä, Ö ja Ü.*

5.10.3.2. Asjaolu, et HP ei tooda sülearvuteid Eesti paigutusega klaviatuuriga, on tuvastav ka tootja HP avalikult juurdepääsetavalt veebilehelt <https://partsurfer.hp.com/partsurfer/>.

5.10.3.3. TK p-de 3.9 ja 3.13 kohaselt pidi Hankijal olema võimalik tootja avalikult ja anonüümselt ligipääsetavalt veebilehelt kontrollida pakutud toodete detailset tehnilist kirjeldust. Seega oli Hankijal juba tootja HP veebilehelt tuvastatav ja kontrollitav, et HP ei tooda Kolmanda isiku pakutud sülearvutit Eesti klaviatuuriga.

5.10.3.4. Kolmanda isiku pakkumuses esitatud HP Finland Oy 10.12.2023 formaalne kinnitus Eesti paigutusega klaviatuuri kohta (*The provided laptop' keyboards in Estonia layout*) on vastuolus tõsiasjaga, et tootja HP ei tooda sülearvuteid Eesti paigutusega klaviatuuriga. Asjaolu, et tootja HP ei tooda sülearvuteid Eesti klaviatuuriga, kinnitab ka HP ametliku hoolduspartneri Fjuitsu Estonia AS-i 26.03.2024 kiri, milles ta selgitab: *Eesti paigutusega klaviatuuriga sülearvuteid ei ole võimalik tootjalt HT saada. HP pole kunagi tootnud ja ei tooda sülearvuteid Eesti klaviatuuriga. See kehtib mh mudelitele HP EliteBook 830, 835, 840, 845. Lähim klaviatuur Eesti omale, mida tootja HP pakub on Skandinaavia klaviatuur (SWE/FI).*

5.10.3.5. Vaidlustaja hinnangul on Kolmas isik esitanud Hankijale testimiseks sülearvuti (nn demoseade), mille klaviatuur on Kolmanda isiku poolt muudetud (klahvidele tähti/märke/sümboleid juurde või peale graveeritud), loomaks muljet tootjapoolsest Eesti paigutusega klaviatuurist. Tootja klaviatuuri muutmine pakkuja poolt ei ole tootjapoolne Eesti klaviatuur. TK p-dest 3.2 ja 3.6 tuleneb, et sülearvuti tervikuna (sh Eesti paigutusega klaviatuur) peab olema toodetud tootja poolt ehk antud juhul HP poolt. Asjaolul, kus HP ei tooda sülearvuteid Eesti klaviatuuriga ei saa Kolmanda isiku poolt Hankijale esitatud demoseadme klaviatuur olla tootjapoolne Eesti paigutusega klaviatuur.

5.10.3.6. Eesti ja Skandinaavia klaviatuuril on erinevused vähemalt 8 klahvi puhul. Kolmanda isiku poolt Hankijale testimiseks esitatud sülearvuti (demoseadme) klaviatuuril on Eesti paigutusega klaviatuuri mulje loomiseks tõenäoliselt:

- 1) Skandinaavia klaviatuuril on klahvile Å juurde graveeritud Eesti täht Ü;
- 2) Skandinaavia klaviatuuril on klahvile märkidega Λ, .., ~ juurde graveeritud Eesti täht Õ ja §;
- 3) Skandinaavia klaviatuuril on klahvile S juurde graveeritud täht Š;
- 4) Skandinaavia klaviatuuril on klahvile Z juurde graveeritud täht Ž;
- 5) muud erinevused klahvidel, mis esinevad Eesti ja Skandinaavia klaviatuuridel (nt Skandinaavia klaviatuuril on klahvil M märk μ, mida Eesti klaviatuuril ei ole; ½ ja § erinev asukoht ja dubleerimised).

5.10.3.7. Tootjapoolse klaviatuuri muutmine pakkuja poolt ei ole tootjapoolne Eesti klaviatuur. Muuhulgas ei tohi klahvidel olla mingeid täiendavaid tähti, märke, sümboleid, mida Eesti paigutusega klaviatuuril ei esine, sh üleliigseid märke, sümboleid ja tähti (nt Skandinaavia klaviatuuri tähti nagu Å).

Igal juhul on põhjendamatu ja ebaõige 5 punkti andmine klaviatuuril kleebiste puudumise eest sellisele pakkumusele, kus pakkuja on Hankijale testimiseks esitatud sülearvuti klaviatuuri omalt poolt muutnud.

5.10.4. Vaidlustaja pakutud sülearvuti klaviatuur ei ole tootjapoolne integreeritud klahvide altvalgusega Eesti paigutusega klaviatuur.

Integreeritud klahvide altvalgus puhul peavad eranditult kõik klahvid ning klahvide peal olevad kõik tähed, märgid ja sümboolid olema integreeritud altvalgustusega. Kolmanda isiku klaviatuur tõenäoliselt selline ei ole.

5.10.5. Vaidlustaja jääb seisukohtade juurde, et:

- 1) sülearvuti HP ekraani heledustugevus ei ole 1000 nitti;. See on kirjas juba HP tootespetsifikatsioonides: *Actual brightness will be lower with [---] SureView*;
- 2) Hankija ei teostanud Kolmanda isiku pakutud sülearvuti HP ekraani heledustugevuse osas piisavat kontrolli ning tugines eksitavale kinnitusele;
- 3) igal juhul on ekslik pakkumuste hindamisel kõrgeimaks väärtuseks võetud ekraani heledustugevus 1000 nitti ning tagajärjena on valed nii Vaidlustaja pakkumusele omistatud hindepunktid kui pakkumuste hindamine ja Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine tervikuna.

5.10.6. Ekslik ja asjakohatu on Hankija vastuses esitatud arutluskäik, et privaatsusfiltriga ongi kõikide sülearvutite ekraani heledustugevus omajagu madalam, mistõttu ei ole tähendust asjaolul, et Kolmanda isiku pakutud sülearvutil HP on ekraani heledustugevus privaatsusfiltri sisselülitamisel vähem kui 1000 nitti. Küsimus sellest, kas Kolmanda isiku pakutud sülearvutil HP on privaatsusfiltri funktsioon sisse lülitatud või mitte, ei oma tähendust. Hankija on tähelepanuta jätnud, et sülearvutil HP jääb ekraani heledustugevus igal juhul alla 1000 nitti, seda ka siis, kui privaatsusfilter (*Sure View*) on välja lülitatud ehk mitteaktiivne. Sõltumata sellest, kas sülearvutil HP on privaatsusfilter välja või sisse lülitatud, on ekraani heledustugevus igal juhul alla 1000 nitti, mis on kirjas HP tootespetsifikatsioonides.

5.10.6.1. See, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti HP ekraani heledustugevus ei ole 1000 nitti nähtub juba HP tootjaspetsifikatsioonidest. Ekraani heledustugevus (*Brightness*) on sõltuvalt mudeli variandist 250 nitti või 400 nitti (vt HP spetsifikatsioonide lk 5-6 *DISPLAY, Non-Touch*). Taoline ekraani heledustugevus 250 või 400 nitti on kooskõlas teiste tootjate sama klassi sülearvutitega, mille heledustugevused jäävad vahemikku 300 kuni 500 nitti. Enamik jäävad seejuures alumisse otsa (300 nitti või alla). Heledustugevus 500 nitti või rohkem on vähestel sülearvutitel, eelkõige Apple Macbookid ja DELL.

Tõsi, HP spetsifikatsioonides on ka üks optsioon *Sure View*, mille puhul on viidatud heledustugevusele 1000 nitti (*1000 nits, 100% sRGB with HP Sure View Reflect integrated privacy screen*). Oluline ja määrav on seejuures aga tootja poolt lisatud selgitus *Actual brightness will be lower with [---] Sure View*.

Seega ka *Sure View* variandiga on HP sülearvuti mistahes mudeli puhul ekraani heledustugevus igal juhul alla 1000 niti ja ei oma tähtsust, kas *Sure View* on välja või sisse lülitatud – igal juhul jääb HP ekraani heledustugevus alla 1000 nitti.

1000 nitti on üksnes tootjapoolne reklaam toote vastu suurema huvi tekitamiseks. Milline on sülearvuti ekraani tegelik heledustugevus HP oma spetsifikatsioonides ei avalda (tootja ütleb tootespetsifikatsioonis välja vaid selle, et tegelik heledustugevus jääb alla 1000 niti).

5.10.6.2. Eksitav on Kolmanda isiku argumentatsioon, et HP tootespetsifikatsiooni kohaselt on sülearvuti ekraani heledustugevus 1000 nitti ja puudub alus kahelda tootja esitatud andmetes. HP tootespetsifikatsioonides ei ole väidetud, et ekraani heledustugevus on 1000 nitti. Hankija ei ole HP tootespetsifikatsiooni piisava hoolikusega lugenud ja isegi kõnealuse *Sure View* optsiooni puhul jääb sülearvuti ekraani heledustugevus igal juhul alla 1000 niti.

5.10.6.3. Seda, et HP ekraani heledustugevus jääb igal juhul alla 1000 niti kinnitab ka Tallinna Tehnikaülikooli elektroenergeetika ja mehhatroonika instituut (instituudi esindaja 01.04.2024 kiri). Kuigi instituut jõudis teha mudeli HP EliteBook 835 G 10 mõõtmise, siis isegi kui Kolmas isik on pakkunud identsete näitajatega sülearvutit HP EliteBook 830 G10 või muud HP mudelit, kehtib järeldus, et ekraani heledustugevus jääb alla 1000 niti, ka muude HP EliteBook mudelite puhul. Sülearvuti HP ekraani heledustugevus on igal juhul alla 1000 niti.

6. Hankija, **Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus**, vaidleb vaidlustusele vastu (Hankija vastus esitati 21.03.2024 ja 26.03.2024 kirjadega) ning palub jätta selle rahuldamata alljärgnevatel põhjustel.

6.1. Vaidlustus on rajatud üksnes eeldustele ning RHAD-i meelevaldsetele tõlgendustele. Hankija on toiminud RHS-i ning RHAD-is sätestatu kohaselt, järgides kõikide isikute põhjendatud huve ja õiguseid.

6.2. Vaidlustaja leiab, et Kolmanda isiku pakutud klaviatuur ei vasta TK-s sätestatud Klaviatuuri nõudele, kuna klaviatuur ei ole tootjapoolne Eesti klaviatuur ning ei ole integreeritud klahvide altvalgustusega.

6.2.1. Kolmanda isiku pakutud klaviatuur vastab RHAD-i nõuetele ning selle kohta on esitatud ka tõendid. Klaviatuuril on vajalikud märgid ja kõik eesti tähestiku tähed. Eesti klaviatuur ei ole saavutatud kleebiste läbi. Kolmas isik esitas oma pakkumuses kinnituse, et kleebiseid ei ole kasutatud. Samuti on kinnitus Balti müügiesindajalt, et klaviatuur ei ole ümbertöödeldud.

Kolmanda isiku pakutud seadme kõik klahvid on altvalgustatud. Hankija on veendunud lisaks dokumentaalsetele kinnitustele ka vaatluse teel, et altvalgustus toimib Eesti asetuses nõutud tähemärkidel, sealhulgas “Ü”, “Õ”, “Ö”, “Ä”, “Š” ja “Ž”.

6.2.2. Vaidlustaja on RHAD-is sätestatud nõudeid tõlgendanud ekslikult ning seeläbi jõudnud ebaõigete järeldusteni. Vaidlustaja leiab, et Klaviatuuri nõue tähendab, et paigutus peab vastama standardile EVS 8:2008 *Infotehnoloogia reeglid eesti keele ja kultuuri keskkonnas*. Standardist lähtumise nõuet ei ole RHAD-is kehtestatud ja Hankija sellest ei lähtunud.

6.2.3. Vaidlustaja on õigesti leidnud, et Eesti klaviatuuri eripäradeks on muuhulgas täpitähed (Ü, Õ, Ö, Ä), nende asetuse klaviatuuril ja erinevate märkide-sümbolite asukoht ja koospaiknemine klahvidel. Nt Õ-täht esineb üksnes eesti keeles ja on vaid Eesti paigutusega klaviatuuril (seejuures erinevalt teistest klaviatuuridest on Eesti klaviatuuril Ö-täht eraldi klahv koos §-i märgiga). Samuti on Eesti klaviatuuril näiteks eraldi klahvina täht Ü. Need nõuded on ka Kolmanda isiku pakutud sülearvuti puhul täidetud.

6.3. Hindamismetoodika kohaselt esitatakse pakkumuse juurde ka tõend (Vastavustabel osa 2 klass 1: veerg E - *Viide allikale (pakkuja peab viitama pakkumuse koosseisus esitatud dokumentidele, sh lehekülje nr ja dokumendi nimetus ja/või Interneti leheküljele, kus hankija saab kontrollida esitatud väärtuste vastavust)*). Tõendile on sätestatud täpsem nõue TK-s, mille p-i 3.10 kohaselt peab pakkumus sisaldama sülearvutite täielikku tootja

spetsifikatsiooni. Lisatoodete spetsifikatsioon lisada nende olemasolul. Tootja spetsifikatsiooni all käsitleb hankija tootja poolset tooteinfot pakutava asja osas.

Hankija ei viinud hankemenetluse, sh hindamise ja testimise raames läbi mistahes mõõtmisi, et tuvastada, kas pakkumuses esitatud näitajaid (ning tõendid) vastavad tegelikkusele. Sellist võimalust RHAD ette ei näe. Seega teostati pakkumusega esitatud vastavustingimustele vastavuse kinnituse kontrolli seadmete testimisega valitud hindamiskriteeriumidele, mis vastavad kõik RHAD-ile. Testseadmete abiga sai Hankija veenduda pakkumuste sisulises vastavuses. Seadmete testimine oleks võinud kaasa tuua küsimusi seadmete vastavuse kohta, mida Hankija oleks saanud pakkujatelt läbi selgitustaotluste küsida, et veenduda pakkumuse vastavuses RHAD-ile. Täiendavalt testiti tingimustele vastava sülearvuti koostoitimist koos testimiseks toodud monitoriga, sh nõutud sülearvuti laadimine läbi monitori, Daisy-Chain funktsionaalsus, monitori USB-hub funktsionaalsus (nt hiire-klaviatuuri toimimine ühendatuna monitori USB porti).

6.4. Hankija ei nõustu Vaidlustaja väitega, et Kolmanda isiku pakutud lisaseadmed ei vasta USB saatja nõudele ning leiab, et Kolmanda isiku pakkumuses deklareeritud suurus on USB saatja nõudele vastav ja tõendatud RHAD-i kohaselt.

Hankija on andnud tehnilise kriteeriumi kümnendiku täpsusega. Vaidlustaja väide, et Kolmanda isiku pakutav USB saatja ulatub sülearvuti korpusest eemale vähemalt 0,77 cm ehk rohkem kui hankes lubatav *mitte rohkem kui 0,7 cm*, on ekslik, kuna kriteerium ei ole 0,70 (sajandiku täpsusega) vaid on 0,7 (kümnendiku täpsusega). Seega oleks mittevastav USB saatja sülearvuti korpusest väljaulatuv osa 0,8 ja rohkem.

Mõõtmised teostas Vaidlustaja oletataval arvutil, kusjuures ei ole teada ka lisaseadme arvutisse paigaldamise korrektsus.

Pakkumuses Hankijale avaldatud väärtus oli Kolmanda isiku poolt deklareeritud ja tõendatud nõuetekohaselt, mistõttu ei ole Hankijal alust selles kahelda.

6.5. Vaidlustaja leiab, et Hankija on andnud pakkumustele ebaõigesti hindepunkte Heledustugevuse kriteeriumi alusel, kuna Kolmanda isiku pakutud seadme ekraani heledustugevus ei saa olla 1000 nitti vaid on vähem.

Hankija seatud vastavustingimus (Vastavustabel osa 2 klass 1) *Vähemalt 300 nitti* on Hankija hinnangul Kolmanda isiku pakutud sülearvutil täidetud.

Pakkumuste hindamisel punktide jagamisel lähtus Hankija Kolmanda isiku pakkumuses deklareeritud 1000 nitist, mis oli ka tõendatud vastavalt Hankija kehtestatud nõudele. Kolmas isik on kinnitanud oma pakkumuses sisse ehitatud privaatsusfiltriga koos esitatud ekraani heledustugevuse näitajat 1000 nitti. Pakkuja peab olema teadlik tehnilises dokumendis esitatud kitsendusest ja valeandmete esitamisega kaasnevate võimalike tagajärgede eest. Hankijal puudub kahtlus, et esitatud näitaja ei ole õige.

6.6. Privaatsusfiltri funktsionaalsus on Hankijal nõutud täpsustusega - võib olla kas eraldi paigaldatav või sisse ehitatud. Hankija on teadlik, et nii paigaldatava kui ka sisse ehitatud privaatsusfiltri funktsiooni sisselülitamisel on ekraani heledus madalam, sealhulgas tootja spetsifikatsiooni kohaselt ka privaatsusfilter, mida on pakunud Vaidlustaja enda sülearvutile. Nii eraldi paigaldatava privaatsusfiltri kasutamisel kui ka sisse ehitatud privaatsusfiltri funktsiooni rakendamisel on ekraani nähtav heledus mõlemal juhul märgatavalt madalam.

Hankija leiab, et hindamisotsust tehes on tagatud pakkujate võrdne kohtlemine, kuna ka teistel pakkujatel, kes ei kasuta sisse ehitatud privaatsusfiltrit vaid eraldi paigaldatavat, ei ole küsitud eraldi paigaldatava privaatsusfiltri mõju ekraani heledusele. Hankija lähtus tootja tehnilisest spetsifikatsioonist ja ekraani heleduse näitajast ilma privaatsusfiltrita.

6.7. Pakkumuste hindamise käigus ei saa hankija kehtestada pakkumusele täiendavaid nõudeid. Sarnaselt ei ole Hankijal ka vaidlusaluses hankemenetluses võimalik kahelda deklareeritud ja nõuetekohaselt tõendatud asjaolus, kuivõrd Hankija ei ole kehtestanud täpsemaid nõudeid esitatavatele tõenditele. Hankija esitab tõendina fotod³, millelt nähtub samal ajahetkel sama kaameraga tehtud kõrvuti asetsevate sülearvutite ekraanide maksimaalne valgustugevus. Kolmanda isiku pakutud seadme ekraan ilma privaatsusfiltrita, mis tehnilise spetsifikatsiooni kohaselt valgustugevusega 1000 nitti ning võrdluseks Hankijal kasutuses olev teise tootja sülearvuti (suvaline sülearvuti) ilma privaatsusfiltrita maksimaalse valgustugevusega tehnilise spetsifikatsiooni kohaselt 300 nitti. Pildilt nähtub, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti ekraan on oluliselt eredam. Ennatlik on

³ Need fotod on Kolmanda isiku ärisaladus, kuna neilt nähtub, millist sülearvutit Kolmas isik pakub.

Vaidlustaja väide, mille kohaselt oleks Hankija pidanud koheselt märkama, et deklareeritud 1000 nitti pole võimalik või on ebareaalne. Hankijal ei olnud alust ka seadmete vaatlemisel kahelda, et esitatud number võiks ebakorrektna olla, kuna Kolmanda isiku seadme vaatusel oli erinevus võrreldes 300 niti tugevusega ekraaniga hõlpsasti märgatav.

6.8. Vaidlustaja leiab, et Hankija on andnud pakkumustele ebaõigesti punkte ka hindamiskriteeriumi *Aku mahutavus* alusel, kuna Kolmanda isiku eeldatavalt pakutud sülearvuti HP aku tegelik mahutavus ei ole tõendatult 51 Wh.

Kolmanda isiku pakkumuses on esitatud näitaja 51 Wh *Design capacity* ning see vastab TK-le. Samuti on Kolmas isik esitanud nõuetekohase tõendi enda deklareeritud väärtuse kinnitamiseks ning Hankijal puudub alus deklaratsioonis ning tõendis kahelda.

6.9. Vaidlustaja viidatud erinevad mõjutused aku mahutavusele ja selle vähenemisele on üldtuntud. Kolmas isik on ka oma pakkumuse tõendiga esitanud täiendava selgituse, et aku mahutavus väheneb loomulikult teel mittekasutamisel ning ajast, kasutamisest, keskkonnast, temperatuurist, süsteemi konfiguratsioonidest, aplikatsioonidest, seadeldistest, energia juhtimise sätetest ja teistest asjaoludest lähtuvalt.

6.10. 26.03.2024. a esitas Hankija täiendavad seisukohad.

6.10.1. Vastavuskontrolli teostamise sisulisust on hinnanud Riigikohus oma lahendis 3-20-1198/58.

6.10.2. Hankijale ei saa ette heita, et ta ei teostanud kontrolli piisava põhjalikkusega, kuivõrd Hankija lähtus vastavuse hindamisel enda kehtestatud nõuetest. Hankija ei saanud testimise käigus luua täiendavad alakriteeriume, mida ei olnud RHAD-is ette nähtud.

7. Kolmas isik, **ühispakkujad Green IT OÜ, Telia Eesti AS ja AS SEB Liising**, vaidleb vaidlustusele vastu (Kolmanda isiku vastus esitati 21.03.2024. a ja 26.03.2024. a kirjadega) ning palub jätta selle rahuldamata alljärgnevatel põhjustel.

7.1. Pakkumuste vastavuse kontroll on RHS §-i 114 kohaselt Hankija pädevuses. Vaidlustaja on ekslikult asunud seisukohale, et vaidlustuskomisjon peaks asja lahendamiseks ise teostama Kolmanda isiku pakkumuse vastavuse kontrolli. Vaidlustuskomisjon hindab hankija otsuste õiguspärasust RHS §-is 190 sätestatud tingimustel ja ulatuses. Hankija otsuste õiguspärasuse kontrollimiseks ei ole vaja, et vaidlustuskomisjon teostaks omapoolse seadme vastavuse kontrolli.

7.2. Arusaamatu on Vaidlustaja väide, nagu oleks näidisseedme (nn demoseade) esitamise tõttu Hankijal pakkumuste vastavuse kontrolli teostamisel kõrgendatud hoolsuskohustus või suurem vastutus. Hankija peab tegema pakkumuste sisulise vastavuse kontrolli lähtudes RHAD-is kehtestatud vastavustingimustest.

7.3. Vaidlustaja kahtlused Kolmanda isiku pakkumuse mittevastavuse kohta ei ole õiged.

7.4. Väide, et Vaidlustaja on enda hinnangul kursis erinevate tootjate sülearvutite näitajatega, ei ole iseenesest tõendiks selle kohta, et Kolmanda isiku pakkumus ei saa olla vastav kõikidele RHAD-i nõuetele. Vaidlustaja on mitmes aspektis eksinud ka tootjate avaliku dokumentatsiooni lugemisel.

7.5. Kolmanda isiku pakutud seadme klaviatuur vastab kõikidele esitatud nõuetele, sh nii eestikeelse paigutuse kui valgustuse osas. Pakkumuse koosseisus on esitatud vastav tootja kinnitus, mille kohaselt on sülearvutil Eesti paigutusega klaviatuur ning see sisaldab nõutud klahve. Kolmanda isiku pakutud seadme klaviatuuri vastavust on Hankija saanud terviklikult kontrollida. (Kolmanda isiku pakkumus sisaldab mh kõigi nõutud tingimuste osas täpset viidet dokumentatsioonile lehekülje täpsusega, kust vastava asjaolu olemasolu on kontrollitav), ning selle info kajastamine pakkumuses on kontrollitav ka vaidlustuskomisjoni poolt.

7.6. Klahvide integreeritud altvalguse osas vastab Kolmanda isiku pakkumus nõutud tingimustele. Vaidlustaja ei ole põhjendanud, millel tema kahtlus, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti klaviatuuril altvalgus puudub, tugineb. Esitatud on paljasõnaline väide, mis ei vasta tegelikkusele.

7.7. Vaidlustaja väited klaviatuuri lubamatu ümbertöötlemise kohta ei ole asjakohased, kuna lubamatut ümbertöötlemist ei ole toimunud. Tegelikkuusele ei vasta ka Vaidlustaja väide, nagu oleks Kolmas isik pakkunud klaviatuuri, mida seadme tootja ei tooda. Tootja on kinnitanud, et tagab nõutud tingimustele vastava klaviatuuri ning tarninud sellele kohase demoseadme.

7.8. Kolmanda isiku pakutud lisaseade vastab nõutud tingimustele. Pakkumuse koosseisus on mh esitatud vastav tootja kinnitus, mille kohaselt ei ulatu USB saatja arvuti korpusest välja enam kui 0,7 cm.

Ei ole teada kuidas on Vaidlustaja mõõtnud lisaseadet, mida Kolmas isik on Vaidlustaja arvates pakkunud. See ei oma ka antud asjas tähendust, kuivõrd tegemist ei ole 100% sama seadme, samade olude ja tõenäoliselt ka samade meetoditega, millega on vastavuse kontrolli teostanud Hankija.

7.9. Kolmanda isiku pakkumus on põhjendatult tunnistatud vastavaks. Hankija on saanud teostada ja on teostanud igakülgse pakkumuse vastavuse kontrolli, veendudes, et Kolmanda isiku pakkumus vastab kõikidele nõutud tingimustele. Kuna Hankijal on olnud võimalik kontrollida pakkumuse vastavust lisaks dokumentidele ka füüsiliselt demoseadme kontrollimise kaudu (sh on vastavus kõikides vaidlustatud aspektides tuvastatav ka demoseadme alusel, mitte üksnes pakkuja kinnituste alusel), puudub alus väita, nagu ei oleks Hankija teostanud pakkumuste vastavuse kontrolli õiguspäraselt või piisava põhjalikkusega.

7.10. Kolmanda isiku pakkumusele on hindamisel antud punkte õigesti. Asjaolu, et Kolmanda isiku edu Vaidlustaja pakkumuse ees oli napp, ei muuda Hankija otsust Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamisel õigusvastaseks.

7.11. Heledustugevuse kriteeriumi alusel Kolmanda isiku pakkumusele 10 punkti andmine on põhjendatud. Pakkumuse koosseisus esitatud toote spetsifikatsiooni kohaselt on pakutud seadme ekraani valgustugevus 1000 nitti. Puudub alus kahelda tootja esitatud andmetes. Isegi kui teatud oludes (nt ekraanifiltri kasutamisel) on valgustugevus teine, siis ei muuda see asjaolu, et seade võimaldab 1000 nitist valgustugevust. Kriteeriumi raames punktide andmisel omas tähtsust suurim valgustugevus, mida seade võimaldab, ja lisatingimusi ei olnud sätestatud (nt punkte antakse suurimale ekraani valgustugevusele koos ekraanifiltriga vms). Seega on Hankija Kolmanda isiku pakkumusele andnud punkte õigesti.

7.12. Arusaamatu on Vaidlustaja väide, nagu oleks pidanud 1000 nitine valgustugevus tekitama Hankijas automaatselt kahtluse selle tõele vastavuses. Tootja spetsifikatsioonis on vastav valgustugevus selgelt ära toodud. Asjaolu, et see ei ole Vaidlustajale usutav või sobiv, ei muuda fakti, et Kolmanda isiku pakutud seade on sellise valgustugevusega nagu pakkumusest nähtub. Mh ei ole asjakohased vaidlustuses esitatud viited seoses *touchscreeniga*, kuna seda ei ole riigihanke raames nõutud ning seda Kolmas isik ka ei pakkunud. Lisaks peaks Vaidlustaja pikaajalise turul tegutseva eksperdina olema teadlik, et sellele mudelile, mille pakkumist Kolmanda isiku poolt Vaidlustaja eeldab, ei ole võimalik 1000 nitise ekraani puhul *touchscreeni* lisada.

Vaidlustaja viidatud Macbooki Apple kodulehel avaldatud spetsifikatsioonist (<https://www.apple.com/macbook-pro/specs/>) nähtuvalt lubab tootja teatud tingimustes valgustugevuseks isegi 1600 nitti. Seega ei ole asjakohane väide, nagu oleks 1000 nitine valgustugevus harukordne või sedavõrd ebausutav, et Hankijal oleks pidanud tekkima kahtlus, et seda ei saa pakkuda.

7.13. Pakkumuste vastavuse kontrollimisel tuvastas Hankija õigesti, et Kolmanda isiku pakutud seadme klaviatuur on Eesti paigutusega ning sellele ei ole paigaldatud kleebiseid. Seega on antud hindamiskriteeriumi *Sülearvuti klaviatuuri kleebised* alusel 5 punkti andmine õiguspärane.

7.14. Vaidlustaja ei ole põhjendanud, millel tugineb tema kahtlus, et Hankija on Kolmanda isiku pakkumusele hindamiskriteeriumi *Aku mahutavus* alusel andnud punkte valesti.

Kolmanda isiku pakutud seadme aku mahutavuse kohta on pakkumuses vastav info koos tootja dokumentatsiooni viitega esitatud ja Hankija on saanud seda kontrollida. Kolmanda isiku pakutud seadme tootespetsifikatsioon kohaselt võib aku mahutavus olla isegi kõrgem kui 51Wh. Vaidlustaja väide, et Wh sõltub konkreetsest oludest, ei ole faktiliselt vale, ja kindlasti kehtib ka Vaidlustaja enda pakutud seadme osas, kuid see ei ole tõendiks, nagu oleks Hankija eksinud Kolmanda isiku pakkumusele punktide andmisel. Kriteeriumi raames

punktide andmisel omas tähtsust aku mahutavus, mahutavuse suhtes ei olnud lisatingimusi sätestatud (nt punkte antakse suurimale aku mahutavusele teatud töötingimusi arvesse võttes vms). On õige, et aku mahutavus väheneb koos säilivusaja, aja, kasutamise, keskkonna, temperatuuri ja süsteemi konfiguratsiooniga, laetud rakenduste, funktsioonide, toitehalduse seadete ja muude tegurite koosmõjul. Aga see ei muuda fakti, millise mahutavusega aku on tootja seadmele ette näinud.

7.15. 26.03.2024. a esitas Kolmas isik täiendavad seisukohad selle kohta, miks esinevad pakutava seadme osas EKTÄKS § 5 lg 2 p-des 1-3 toodud asjaolud.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

Kolmanda isiku ärisaladusega seotud asjaolud

8. Vaidlustusmenetluses esitas Vaidlustaja taotluse Kolmanda isiku pakkumusega seotud andmete avaldamiseks, soovides muuhulgas teavet selle kohta, millist konkreetset sülearvuti mudelit Kolmas isik pakkus.

Kolmas isik on seisukohal, et tema pakkumuses esitatud andmed, sh pakutud sülearvuti mudel ja pakutud süleri näidisest tehtud fotod, millega Hankija tõendab vaidlustusmenetluses Kolmanda isiku pakkumuse vastavust Klaviatuuri nõudele, integreeritud klahvide altvalgustuse nõudele ja pakkumuste hindamise õigsust Heledustugevuse kriteeriumi alusel, sisaldavad tema ärisaladust, kuna nende avaldamisel nähtuks konkurentidele, millist mudelit on Kolmas isik pakkunud ning millise konfiguratsiooniga seadmetest on pakkumus komplekteeritud. Kolmas isik peab täpsete andmete avaldamist tema ärihuve kahjustavaks ka seetõttu, et võimalikud on vaidlused sama riigihanke teistes osades, kus Kolmas isik on pakkunud osaliselt samu seadmeid.

Vaidlustuskomisjon rahuldab Vaidlustaja taotluse osaliselt, avaldades Vaidlustajale asjasse puutuva teabe tootja kinnituste kohta, millele Kolmas isik viitas oma pakkumuse vastavuse tõendamisel vaidlustalustele tehnilistele nõuetele. Vaidlustuskomisjon mõonab, et arvestades vaidluse iseloomu ning samade menetlusosaliste vahelist vaidlust sama riigihanke osas 3, võib pakutava arvuti konkreetse mudeli puhul olla tegemist Kolmanda isiku ärisaladusega, mistõttu vaidlustuskomisjon ei avalda allpool Kolmanda isiku pakutud sülearvuti täpset mudelit. Samas puudub vaidlus selle üle, et Kolmas isik pakkus HP sülerit.

Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamiseks

9. Vaidlustaja on seisukohal, et Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamiseks ei ole õiguspärane, kuna Kolmanda isiku pakutud sülearvuti ja selle lisaseadmed ei vasta järgmistele tehnilistele nõuetele:

1) klaviatuuri paigutus - *Eesti paigutusega ning klahve märgistustega: „<“, „>“ ja „windows klahvi“ sisaldav klaviatuur* (Klaviatuuri nõue -Vastavustabel, Klass 1 (K1), jrk nr 67);

2) klaviatuuri valgustus - *integreeritud klahvide altvalgustus* (Vastavustabel, Klass 1 (K1), jrk nr 71);

3) lisaseade *juhtmevaba arvutihiir ja klaviatuur (komplekt) - USB saatja peab olema vähemalt AES-128 krüpteeringuga ning ei tohi arvuti korpusest eemale ulatuda rohkem kui 0,7cm* (USB saatja nõue -Vastavustabel, osa K1 Lisaseadmed, jrk nr 19 ja 36);

4) ekraani *valgustustugevus - vähemalt 300 nitti* (Vastavustabel, Klass 1 (K1), jrk nr 10);

5) aku *mahutavus - vähemalt 40Wh* (Vastavustabel, Klass 1 (K1), jrk nr 83).

10. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija otsuse õiguspärasuse kontrollimiseks tuleb esmalt tuvastada, milliste andmete alusel oli Hankijal õigus ja kohustus pakkumuste, sh Kolmanda isiku pakkumuse, vastavust kontrollida.

10.1. RHS § 114 lg 1 kohaselt kontrollib hankija *pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele ning teeb põhjendatud kirjaliku otsuse pakkumuste vastavaks tunnistamise või tagasilükkamise kohta.*

Puudub vaidlus, et pakkumused esitati 02.11.2023. a.

Oma pakkumuses esitasid pakkujad, sh Kolmas isik, RHAD-is kehtestatud vormidel Vastavustabel Klass 1 (K1) ja Vastavustabel, osa K1 Lisaseadmed (edaspidi koos nimetatult Vastavustabelid) andmed pakutava sülearvuti ning selle kohustuslike lisaseadmete kohta.

Vastavustabelites tuli pakkujatel iga tehnilise nõude kohta märkida: *Pakkuja väärtused ja Viide allikale (pakkuja peab viitama pakkumuse koosseisus esitatud dokumentidele, sh lehekülje nr ja dokumendi nimetus ja/või interneti leheküljele, kus hankija saab kontrollida esitatud väärtuste vastavust).*

Hankija poolt vaidlustusmenetluses antud selgituste kohaselt kontrollis ta pakkumuste vastavust pakkujate esitatud Vastavustabelite ning neis viidatud dokumentide alusel.

10.2. Pikaajalise kohtu- ja vaidlustuskomisjoni praktika kohaselt on pakkumuse vastavuse tõendamisel asjakohaseks tõendiks tootja kinnitus. Enamgi veel, 19.12.2019 otsuses nr 3-19-1464, p 16, on Riigikohus asunud seisukohale, et kuivõrd hankemenetlus põhineb suurel määral pakkujate ühepoolsetel kinnitustel ja hankija võimalusel neid usaldada, tuleb hankemenetluses pidada piisavaks ka pakkuja enda kinnitusi (kui seadus ei sätesta teisiti ning hankija ei ole nõudnud vastavate asjaolude kindlakstegemiseks tõendeid).

Oma pakkumuses esitatud Vastavustabelites on Kolmas isik iga tehnilise nõude puhul toonud välja nii oma pakkumuse väärtuse, mis vaidlustuskomisjoni arvates on käsitlevat pakkuja kinnitusena, kui ka vastava viite allikale, ehk tootja kinnituse (vt käesoleva otsuse p 10.1). Seega on Kolmas isik esitanud pakkumuses nii enda, kui tootja kinnitused pakkumuse vastavuse kohta RHAD-is esitatud konkreetsetele tehnilisele nõuetele ning kohtupraktika kohaselt tuleb neid lugeda pakkumuste vastavuse kontrollimisel üldjuhul piisavaks.

10.3. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustaja seisukohaga, et tulenevalt TK p-ist 3.9 peab pakkumuse vastavust Hankija koostatud tehnilisele kirjeldusele olema võimalik kontrollida tootja poolset avalikult ja anonüümselt ligipääsetavalt veebilehelt. Sellist nõuet TK p 3.9 ei sisalda ning selle kehtestamine Hankija poolt ei oleks olnud ka mõistlik.

TK p 3.9 on sõnastatud järgmiselt: *Igal hankijal⁴ peab olema pakkumuste avamisest alates võimalik kontrollida tootja poolset avalikult ja anonüümselt ligipääsetavalt veebilehelt pakutavate asjade detailset tehnilist kirjeldust.*

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et TK p-ist 3.9 ei saa teha järeldust, et pakkumuse vastavust kõikidele Hankija poolt riigihanke esemele kehtestatud tehnilistele nõuetele (mis on kehtestatud Vastavustabelites) pidi olema võimalik kontrollida *tootja poolset avalikult ja anonüümselt ligipääsetavalt veebilehelt.*

Kuna erinevad tootjad esitavad oma veebilehtedel toodete kohta osaliselt kokkulangevat, kuid osaliselt ka erinevat teavet või mingit teavet erineval viisil (täpsustuste, selgituste ja/või välistustega vm), ei saanud Hankija RHAD-is riigihanke eseme tehnilise kirjelduse koostamisel lähtuda eeldusest, et kõikidele tehnilistele nõuetele vastavust (nt Vastavustabelis Klass 1 (K1) on 85 positsiooni) peab olema võimalik kontrollida kõikide võimalike erinevate tootjate *avalikult ja anonüümselt ligipääsetavalt veebilehelt.* Seda, et Hankija pole sellist nõuet esitanud, tõendab ka TK p-i 3.9 sõnastus, mille kohaselt *tootja poolset avalikult ja anonüümselt ligipääsetavalt veebilehelt* peab olema võimalik kontrollida *pakutavate asjade detailset tehnilist kirjeldust*, mitte aga pakutavate asjade vastavust riigihanke eseme tehnilises kirjelduses kehtestatud nõuetele (vaidlusaluses riigihankes ei teosta *iga hankija* iseseisvalt pakkumuste vastavuse kontrolli RHS-i mõttes).

10.4. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et seda, et pakkumuse vastavust kõikidele tehnilise kirjelduse nõuetele peab tõendama tootja spetsifikatsioon, ei nõua ka TK p 3.10, mis on sõnastatud järgmiselt: *Pakkumus peab sisaldama sülearvutite täielikku tootja spetsifikatsiooni. Lisaseadmete spetsifikatsioon lisada nende olemasolul. Tootja spetsifikatsiooni all käsitleb hankija tootja poolset tooteinfot pakutava asja osas.[---].*

Eeltoodud sõnastusest nähtub, et tootja spetsifikatsiooni all peab Hankija silmas tootja poolset tooteinfot, ehk seda teavet, mida tootja on pidanud vajalikuks toote kohta anda. On ilmne, et Hankija ei saa võimalikele tootja(te)le ette kirjutada, et tootja spetsifikatsioon peab sisaldama kogu teabe süleri (ja lisaseadmete) vastavuse kohta Hankija kehtestatud tehnilisele kirjeldusele.

10.5. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et käesoleval juhul Hankija ei saanud ega pidanud asuma pakkumustes esitatud andmete vastavuse kontrollimisel hindama nende andmete tõesust talle hankemenetluse käigus esitatud näidiste (edaspidi ka Demoseadmed) alusel, mistõttu ei ole õige Vaidlustaja arvamus, et vaidlusaluse riigihanke puhul tähendab pakkumuse vastavuse sisuline kontroll Demoseadmetele teostatud mõõtmisi, ekspertiise vms.

⁴ Riigihankes „Sülearvutite ja tahvelarvutite ostmise ja rentimine raamlepinguga“ (viitenumber 263728) on kokku 12 ühishankijat. Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus on põhihankija.

10.5.1. TK p 3.15 kehtestab: *Pakkuja kohustub põhihankija soovil tooma testimiseks igas klassis pakutud sülearvuti ning selle juurde kuuluvad lisaseadmed 14 kalendripäeva jooksul pärast hankija sellekohase taotluse esitamist. Hankijaga kokkuleppel võib nimetatud tähtaega pikendada.*

Seega ei sätesta TK pakkujatele kohustust pakutava süleri ja selle lisaseadmete näidiste esitamiseks koos pakkumusega, milline kohustus seondub reeglina hoopis pakkujate kvalifikatsiooniga tulenevalt RHS § 101 lg 1 p-ist 11, ega isegi mitte väljaspool pakkumust, vaid näeb ette üksnes võimaluse, et pakkujatel tuleb see Hankija soovil esitada (vt RHS § 77 lg 4 p 13). Seega on Hankijal selge kohustus kontrollida pakkumuste vastavust RHAD-ile sõltumata sellest, kas ta nõude Demoseadme saamiseks pakkujatele üldse esitab või mitte.

Vaidlust ei saa olla selles, et hankemenetluses pöördus Hankija pakkujate poole nõudega esitada TK p-i 3.15 alusel Demoseadmed hiljemalt 30.11.2023. a⁵ ning Demoseadmed Hankijale ka esitati. Millisel eesmärgil Hankija Demoseadmeid kasutada kavatses ei ole TK-s välja toodud. Hankija nõudest pakkujatele Demoseadmete esitamiseks nähtub, et Hankija soovis Demoseadmeid asja toimivuse testimiseks (*Asja toimivuse testimiseks on vajalik tehnilises kirjelduses nõutud operatsioonisüsteem ja kaasa antud testimiseks vajaliku konto sisselogimise andmed*), mitte aga pakkumuses esitatud seadme tehniliste andmete üle kontrollimiseks. RHAD-ist tulenevalt peab pakkumuse vastavuse kontrollimine (ja hiljem ka hindamine) olema võimalik ka ilma Demoseadmeteta.

10.5.2. Vaidlustuskomisjoni arvates ei saa käesoleval juhul kontrollida pakkumuste vastavust Demoseadmete alusel juba üksnes seetõttu, et RHAD-ist ilmneb, et Demoseadmed ei ole pakkumuse osa ning ka tegelikult ei esitatud neid koos pakkumusega. RHS sätestab üheselt mõistetavalt, et kontrollitakse pakkumuse, milleks on andmed ja dokumendid, mis esitatakse RHAD-is sätestatud korras pakkumuste esitamise tähtpäevaks, vastavust.

Kohtupraktikas on leitud, et pakkumuse vastavust on võimalik hinnata tootenäidise alusel, kuid üksnes siis, kui see on esitatud koos pakkumusega. [...] *Hankija pidas vajalikuks, et pakkujad esitaksid lisaks kinnitusele, et nende pakutav toode hanketingimustele vastab ka konkreetse tootenäidise. Sellises olukorras tuleb nõuetele vastava tootenäidise esitamist koos pakkumusega (sh. pakkumuse esitamiseks kehtestatud tähtaja jooksul) pidada pakkumusele esitatud nõudeks* [...] *Kui hankija on nõudnud koos pakkumusega konkreetsetele ning kaalutlusruumita kontrollitavatele parameetritele vastava näidise esitamist ja pakkuja poolt esitatud näidis neile parameetritele ei vasta ega ole RHS-is lubatud tingimustel käsitatav samaväärsena, ei saa pakkumust vastavaks tunnistada* (vt TlnHKO 3-15-195, p 23). Sellist olukorda käesoleval juhul ei esine, kuna RHAD-i kohaselt Demoseadmeid koos pakkumusega esitada ei tulnud ning pakkuja neid koos pakkumusega ka ei esitanud.

10.5.3. Kui asuda siiski seisukohale, millega vaidlustuskomisjon ei nõustu, et pärast Demoseadmete esitamist pidi Hankija kontrollima pakkumustes esitatud andmed üle Demoseadmete alusel, tekib küsimus, milliste tehniliste nõuete osas ning millisel viisil oleks Hankija pidanud seda tegema (Vaidlustaja ei pea siinkohal ilmselgelt silmas kontrolli, mida Hankija suudaks ise silma-, kõrva-, joonlaua- või muu abivahendiga läbi viia) ning millisel õiguslikul alusel saab väita, et pakkumuses esitatud ning tootja kinnitusega tõendatud andmed on valed, kui need ei lähe kokku Demoseadmete mõõtmisel või testimisel Hankija poolt saadud andmetega.

Vaidlustuskomisjon leiab, et juhul, kui tõlgendada Demoseadmete esitamise nõuet laiendavalt ning tuletada sellest Hankija kohustus kontrollida Demoseadmete alusel pakkumuste vastavust tehnilise kirjelduse nõuetele, nagu peab õigeks Vaidlustaja (kuigi sellist kohustust ei sätesta RHS ja see ei tulene ka RHAD-ist), oleks tegemist ebamõistliku ning tegelikult ka ebareaalse halduskoormuse panekuga Hankijale. Nagu eespool märgitud (vt käesoleva otsuse p 10.3) on üksnes sülearvuti (ilma lisaseadmeteta) kohta kehtestatud 85 tehnilist nõuet, millest suure osa puhul saaks seadme (seejuures vaid Demoseadme) vastavust nõudele tuvastada ainult erialase ekspertiisiga või spetsiaalsete mõõtmistega, mille teostamiseks Hankijal endal pädevus kahtlemata puudub. Vaidlustusmenetluses on Vaidlustaja esitanud tõendina mõõtetulemused kahe parameetri puhul (USB saatja väljaulatus arvuti korpusest ja ekraani heledustugevus)⁶, kuid kui asuda seisukohale, et Hankijal oli kohustus kontrollida pakkumuses esitatud andmeid Demoseadmete alusel, tuleks Hankijal tellida ainuüksi Osas 2 pakkumuste vastavuse kontrollimiseks kümneid ekspertiise, mille tulemused ja nende

⁵ Sõnumi ID 794236.

⁶ Vaidlustaja on seejuures kasutanud sülearvutit tarvikutega, mis ei ole Demoseade kuid on Vaidlustaja hinnangul Kolmanda isiku pakutud seadme analoog.

kasutamine jääks igal juhul vaieldavaks. Tegelikuses ei oleks see ajaliselt võimalik ega majanduslikult põhjendatud. Ka Riigikohus on leidnud, et hankemenetluse läbiviimine ei tohi muutuda võimatuks või ebamõistlikult keeruliseks (13.06.2013 lahend nr 3-3-1-24-13, p 19).

10.6. Vaidlustuskomisjoni istungil seadis Vaidlustaja paljasõnaliselt kahtluse alla HP Finland Oy poolt väljastatud kinnituskirja (allkirjastatud 12.10.2023 HP Finland Oy Balti müügiesindaja poolt; edaspidi Kinnitus) pädevuse.

Vaidlustuskomisjon leiab, et HP Gruppi kuuluva HP Finland Oy nimel antud Kinnitust tuleb käsitleda tootja kinnitusena (vt ka käesoleva otsuse p 10.2). Kuivõrd Hankija ei nõudnud RHAD-is, et pakkumuse vastavus kõikidele tehnilistele nõuetele peaks olema kontrollitav tootja avalikult ja anonüümselt ligipääsetavalt veebilehelt (vt käesoleva otsuse p 10.3), Vastavustabelite kohaselt pidi pakkuja viitama iga positsiooni puhul pakkumuse koosseisus esitatud allikale (vt käesoleva otsuse p 10.1) ning Kolmanda isiku pakkumuses esitatud Vastavustabelites on Kolmas isik rea tehnilise kirjelduse nõuetele vastavuse puhul viidanud Kinnituse konkreetsele punktile, puudus Hankijal alus jätta Kinnitus Kolmanda isiku pakkumuse vastavuse kontrollimisel arvestamata. Vaidlustuskomisjon märgib, et pakkujatel puudub üldjuhul võimalus mõjutada tootjat avaldama oma toodete kohta avalikult kõiki andmeid, mille esitamist pakkumuses võib olla hankija mingis riigihankes nõudnud, kuid tootjad on sageli valmis kinnitama nende nõuete täitmist, kui need omadused on tootel tegelikult olemas.

Vaidlustaja ei ole esitanud vaidlustusmenetluses tõendeid selle kohta, et HP Finland Oy nimel antud Kinnitust ei saa käsitleda tootja kinnitusena.

10.7. Eeltoodust lähtudes on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija on teostanud pakkumuste, sh Kolmanda isiku pakkumuse, vastavuse kontrolli põhimõtteliselt õigesti, lähtudes pakkumustes esitatud tõenditest, mis on kooskõlas RHS-i, RHAD-i ning kohtupraktikaga.

11. Alljärgnevalt käsitleb vaidlustuskomisjon Kolmanda isiku pakkumuse vastavust RHAD-is esitatud tehniliste nõuete kaupa, millele see Vaidlustaja hinnangul ei vasta.

12. Klaviatuuri nõude (Vastavustabel, Klass 1 (K1), jrk nr 67) kohaselt peab pakutava sülearvuti klaviatuur olema *Eesti paigutusega ning klahve märgistustega*: „<“, „>“ ja „windows klahvi“ sisaldav klaviatuur.

Vaidlustaja leiab, et Kolmanda isiku pakkumus ei saa Klaviatuuri nõudele vastata juba üksnes põhjusel, et HP ei tooda Eesti paigutusega klaviatuure.

Kolmas isik on märkinud pakkumuses, et pakub sülearvutit, millel on Eesti paigutusega klaviatuur, viidates Kinnitusele, mis väidab sama. Hankija, olles tutvunud lisaks Kolmanda isiku pakkumusele ka Kolmanda isiku Demoseadmetega, on seisukohal, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti klaviatuur on Eesti paigutusega.

12.1. Kolmas isik on märkinud oma pakkumuses, et tema poolt pakutaval süleril on *Eesti paigutusega ning klahve märgistustega*: „<“, „>“ ja „windows klahvi“ sisaldav klaviatuur. Samas on toodud viide Kinnituse lk-le 1, kus klaviatuuri kohta on muuhulgas märgitud: *The provided laptops' keyboard is in Estonian layout and has key markings including: „<“, „>“ and the „windows key“ ning Stickers were not used to achieve the Estonian layout.*

Seega tõendab Kinnitus, et pakutav sülearvuti klaviatuur on Eesti paigutusega ning selle saavutamiseks ei ole kasutatud kleebeid.

Järelikult on Kolmas isik esitanud Hankija nõutud andmed tõendamaks, et tema pakkumus vastab Klaviatuuri nõudele.

12.2. Puudub vaidlus, et see, mis on Eesti paigutusega klaviatuur, on määratud standardiga EVS 8:2008 *Infotehnoloogia reeglid eesti keele ja kultuuri keskkonnas*. Samas ei ole Hankija kehtestanud nõuet, et pakutav klaviatuur peab vastama standardile EVS 8:2008. Juhul, kui Hankija oleks soovinud täpselt standardile EVS 8:2008 vastava klaviatuuri esitamist, oleks tal tulnud see ka RHAD-is välja tuua.

12.3. Kolmanda isiku ärisaladuse hoidmise eesmärgil (vt käesoleva otsuse p 8) ei avalda vaidlustuskomisjon vaidlustusmenetluses pakutud sülearvuti täpset mudelit ega ka fotot Demoseadme klaviatuurist. Siiski märgib vaidlustuskomisjon, et pakutud klaviatuur vastab tähtede ning märkide asetusele põhimõtteliselt käesoleva otsuse p-is 5.2.3 toodud joonisele, mis Vaidlustaja enese kinnitusel näitab skemaatiliselt, milline on Eesti paigutusega klaviatuur.

Menetlusosalised ei vaidle selle üle, et Eesti paigutusega klaviatuuri peamiseks tunnuseks on täppidega tähtede “Ü”, “Õ”, “Ö”, “Ä” olemasolu ning nende paiknemine klaviatuuril konkreetsetes asukohtades. Sellele tingimusele Kolmanda isiku pakutav klaviatuur igal juhul vastab. Klaviatuuril on ka tähed “Š” ja “Ž” (nagu neid on kujutatud p-is 5.2.3 toodud joonisel), ning Hankija nõutud klahvid „<“, „>“ ja „windows klahv“. Hankija ei ole kehtestanud nõuet, et mingil klahvil ei tohi olla mistahes muud märki või tähte või seda, et Eesti paigutusega on klaviatuur vaid siis, kui mingeid muid märke/sümboleid koos tähtedega “Ü”, “Õ” (va §), “Ö” ja “Ä”(va Λ) klaviatuuril ei ole. Kui seadme funktsionaalsus võimaldab midagi täiendavat sellele, mida RHAD ette näeb, siis ei muuda see klaviatuuri nõudele mittevastavaks. Vaidlustuskomisjoni arvates nähtub eeltoodust, et Kolmanda isiku pakutud klaviatuur on Eesti paigutusega, mistõttu pakkumus vastab Klaviatuuri nõudele. Seejuures ei ole Eesti paigutusega klaviatuur saavutatud kleebigestega.

12.4. Vaidlustaja põhiargument, mida vaidlustusmenetluses on palju kordi rõhutatud, on see, et kuivõrd (tema teada) tootja (HP) Eesti paigutusega klaviatuure ei tooda, ei saa Kolmanda isiku pakutud klaviatuur olla mingil juhul tootjapoolne Eesti klaviatuur. Samas on see väide paljasõnaline, kuna Vaidlustaja ei ole menetluses esitanud ühtegi otsest tõendit, mis näitaks, et HP Eesti paigutusega klaviatuure tõesti ei tooda. Vaidlustaja viidatud veebilehelt <https://partsurfer.hp.com/partsurfer/>, mille kaudu pääseb HP varuosade müügi keskkonda, ei ole kuidagi tuvastatav, et HP Eesti paigutusega klaviatuure ei tooda (vaidlustuskomisjon ei saa küll välistada, et selle lehe kaudu on kuidagi võimalik jõuda Vaidlustaja väidetud teabeni, kuid Vaidlustaja kopeeritud link sinna ei vii), samuti ei ole arusaadav, kuidas tõendab seda väidet tabel *Table 5-20 Spare part country codes*⁷, mis esitab HP varuosade riigikoodid (ka ei ole ka teada, kust menetlusdokumendis oleks leitav esitatud tabel).

Seega, olukorras, kus Kolmanda isiku pakkumuses on esitatud HP Finland Oy Kinnitus Eesti paigutusega klaviatuuri olemasolu kohta, mida Vaidlustaja peab küll formaalseks, kuid ei ole esitanud ise ühtegi tõendit, millest võiks järeldada, et Kinnituse andjal polnud pädevust seda anda või et kinnituses esitatud andmed ei vastaks tõele, ei ole Vaidlustaja kuidagi tõendanud enda palju korratud väidet, et HP Eesti paigutusega klaviatuure ei tooda.

12.5. Eeltoodud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et pakkumuses esitatud andmete alusel on Hankija õigesti tuvastanud, et Kolmanda isiku pakutud süleri klaviatuur vastab Klaviatuuri nõudele. Sama ilmneb ka Demoseadmetelt. Vaidlustusmenetluses ei ole Vaidlustaja tõendanud vastupidist.

13. Vastavustabeli, Klass 1 (K1), jrk nr 71, kohaselt peab sülearvuti klaviatuuril olema *integreeritud klahvide altvalgustus*.

Vaidlustaja leiab, et kui Kolmanda isiku pakutud klaviatuuril on Eesti paigutus, siis on see saavutatud tõenäoliselt mingi klahvide ümbertöötlemise tulemusel ning on võimalik, et neil klahvides puudub altvalgustus.

Kolmas isik on märkinud oma pakkumuses, et pakub sülearvutit, millel on *integreeritud klahvide altvalgustus*, viidates ka toote spetsifikatsioonile, mis kinnitab klaviatuuri altvalgustuse olemasolu. Seega on Kolmanda isiku pakkumuses kinnitatud, sealhulgas tootja poolt, pakutud süleri klaviatuuril *integreeritud klahvide altvalgustuse* olemasolu.

Vaidlustuskomisjoni avaliku istungi järel tutvus asja läbivaatav vaidlustuskomisjoni liige Kolmanda isiku pakutud Demoseadmega, kontrollides, et Hankija poolt tõendina esitatud fotod on tehtud Demoseadmest (või vähemalt samast süleri mudelist) ning tuvastas muuhulgas vaatluse teel, et Demoseadme puhul on olemas kõikide klahvide altvalgustus.

Eeltoodud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija järeldus, et Kolmanda isiku pakkumus vastab tehnilisele nõudele *integreeritud klahvide altvalgustus*, on õige.

14. USB saatja nõude (Vastavustabel, osa K1 Lisaseadmed, jrk nr-d 19 ja 36) kohaselt *USB saatja peab olema vähemalt AES-128 krüpteeringuga ning ei tohi arvuti korpusest eemale ulatuda rohkem kui 0,7cm*.

Vaidlustaja väitel on ta teostanud mõõtmise, kasutades Kolmanda isiku poolt tõenäoliselt pakutava sülearvutiga analoogset seadet ning USB saatjat, mille tulemuse kohaselt ulatub USB saatja arvuti korpusest eemale 0,77cm. Seega ei vasta Kolmanda isiku pakkumus Vaidlustaja väitel USB saatja nõudele.

Kolmas isik ja Hankija leiavad, et Kolmanda isiku pakkumus vastab USB saatja nõudele. Vaidlustuskomisjoni istungil viitas Hankija enne istungit läbi viidud omapoolsele mõõtmisele

⁷ Mõlemad viited on esitatud Vaidlustaja 01.04.2024 täiendavate seisukohtade p-s 11.

tulemusele, mille kohaselt Demoseadmeli ulatus USB saatja arvuti korpusest eemale vähem, kui lubatav 0,7cm⁸.

14.1. Kolmas isik on märkinud pakkumuses, et tema poolt pakutaval juhtmevaba arvutiire ja klaviatuuri komplektil *USB saatja on vähemalt AES-128 krüpteeringuga ning ei ulatu arvuti korpusest eemale rohkem kui 0,7cm*. Samas on toodud viide tootja spetsifikatsioonile ning Kinnitusele. Vastavust Vaidlustaja välja toodud nõudele, et *USB saatja ei tohi ulatuda arvuti korpusest kaugemale kui 0,7cm*, tõendab seejuures Kinnitus (*[---] does not protrude from the Computer case more than 0.7 cm*).

14.2. Käesoleva otsuse p-des 10.1-10.6 esitatud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et pakkumuse vastavuse kontrollimisel tuli Hankijal lähtuda üksnes pakkumuses esitatud andmetest ning ta ei pidanud teostama (või tellima) esitatud andmete kontrollimiseks Demoseadmete parameetrite mõõtmisi või ekspertiise. Eelviidatud asjakohaste tõenditega on Kolmas isik tõendanud, et Kolmanda isiku pakkumus vastab USB saatja nõudele. Seejuures sisaldab Kinnitus üksnes sellist teavet, mida tootja ei ole pidanud vajalikuks tootja spetsifikatsioonis avaldada, kuid mis on osa USB saatja nõudest (teave USB saatja arvuti korpusest eemale ulatuse kohta) RHAD-is.

14.3. Vaidlustuskomisjoni arvates ei ole Vaidlustaja poolt teadmata arvutit kasutades ning teadmata tingimustes läbi viidud mõõtmise tulemus (7,77mm), mida kajastav foto on lisatud vaidlustusele, tõend, mis saaks kahtluse alla panna Hankija järelduse, et Kolmanda isiku pakkumus vastab USB saatja nõudele.

Eeltoodud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija järeldus, et Kolmanda isiku pakkumus vastab USB saatja nõudele, on õige.

15. Vastavustabeli, Klass 1 (K1), jrk nr 10, kohaselt peab sülearvuti ekraani valgustugevus olema *vähemalt 300 nitti*.

Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustaja väitega, et Hankija ei ole Kolmanda isiku pakkumuse puhul teostanud sisulist kontrolli ekraani valgustugevuse⁹ osas, mistõttu on õigusvastane Hankija järeldus, et Kolmanda isiku pakkumus valgustugevuse nõudele vastab.

15.1. Kolmas isik on märkinud oma pakkumuses, et tema poolt pakutava süleri ekraani valgustugevus on *1000 nitti*, viidates vastavale leheküljele tootja spetsifikatsioonis, milles tootja on märkinud valgustugevuseks 1000 nitti. Seega on Kolmas isik tõendanud asjakohaste tõenditega, et tema pakkumus vastab ekraani valgustugevuse kohta kehtestatud nõudele. Seejuures ületab tootja spetsifikatsioonis märgitud ekraani valgustugevus (1000 nitti) vastavustingimusena nõutud 300 nitti nii suurel määral, et isegi arvestades neid argumente, mida Vaidlustaja on esitanud seoses Kolmanda isiku pakkumuse hindamisega Heledustugevuse kriteeriumi alusel (mida vaidlustuskomisjon käsitleb Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse õiguspärasuse kontrollimisel) ei saa tekkida mõistlikku kahtlust, et Kolmanda isiku pakkumus käsitletavale vastavustingimusele (300 nitti) vastab.

15.2. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustaja väitega, et Hankija ei ole kontrollinud Kolmanda isiku pakkumuse vastavust ekraani valgustugevuse nõudele sisuliselt. Käesoleva otsuse p-des 10.1-10.6 esitatud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et pakkumuse vastavuse kontrollimisel tuli Hankijal lähtuda üksnes pakkumuses esitatud andmetest ning ta ei pidanud teostama (või tellima) esitatud andmete kontrollimiseks Demoseadmete parameetrite mõõtmisi või ekspertiise. Märkimisväärne on, et Vaidlustaja isegi ei väida, et tema mõõtmistulemus Kolmanda isiku poolt pakutud seadme puhul oleks alla 300 niti, millisel juhul saaks üldse rääkida pakkumuse mittevastavusest ekraani valgustugevuse nõudele RHAD-is.

⁸ Vaidlustuskomisjon märgib, et vaidlustuskomisjoni istungil Vaidlustaja pahameelt pälvinud informatiivset tõendit (foto) kõnealuse mõõtmise tulemuse kohta Hankija vaidlustuskomisjonile tegelikult ei esitanudki.

⁹ Menetlusosalised, sh Vaidlustaja kasutavad vastavustingimusena toodud sõna *valgustugevus* ja Heledustugevuse kriteeriumis kasutatud sõna *heledustugevus* sünonüümidena. Ilmselt on ka Hankija pidanud mõlemal juhul silmas ühte ja sama, nittidega mõõdetavat näitajat, kuigi RHAD-is on Vastavustabelis ning Hindamiskriteeriumides kasutatud erinevaid sõnu. Vaidlustuskomisjon kasutab pakkumuse vastavust käsitledes sõna *valgustugevus* ning hindamiskriteeriumi puhul sõna *heledustugevus*, nagu seda on tehtud RHAD-is.

16. Vastavustabeli, Klass 1 (K1), jrk nr 83, kohaselt peab sülearvuti aku mahutavus olema vähemalt 40 Wh.

Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustaja väitega, et Hankija ei ole Kolmanda isiku pakkumuse puhul teostanud sisulist kontrolli aku mahutavuse osas, mistõttu on õigusvastane Hankija järeldus, et Kolmanda isiku pakkumus aku mahutavuse nõudele vastab.

16.1. Kolmas isik on märkinud oma pakkumuses, et tema poolt pakutava süleri aku mahutavus on 51 Wh, viidates vastavale leheküljele tootja spetsifikatsioonis, milles tootja on märkinud aku mahutavuseks 51 Wh. Seega on Kolmas isik tõendanud asjakohaste tõenditega, et tema pakkumus vastab aku mahutavuse kohta kehtestatud nõudele. Seejuures ületab tootja spetsifikatsioonis märgitud aku mahutavus (51 Wh) vastavustingimusest nõutud 40 Wh nii suurel määral, et isegi arvestades neid argumente, mida Vaidlustaja on esitanud seoses Kolmanda isiku pakkumuse hindamisega hindamise kriteeriumi Aku mahutavus alusel (mida vaidlustuskomisjon käsitleb Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse õiguspärasuse kontrollimisel) ei saa tekkida mõistlikku kahtlust, et Kolmanda isiku pakkumus käsitletavale vastavustingimusele vastab.

16.2. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustaja väitega, et Hankija ei ole kontrollinud Kolmanda isiku pakkumuse vastavust aku mahutavus nõudele sisuliselt. Käesoleva otsuse p-des 10.1-10.6 esitatud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et pakkumuse vastavuse kontrollimisel tuli Hankijal lähtuda üksnes pakkumuses esitatud andmetest ning ta ei pidanud teostama (või tellima) esitatud andmete kontrollimiseks Demoseadmete parameetrite mõõtmisi või ekspertiise.

17. Eeltoodud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsus, millega tunnistati Kolmanda isiku pakkumus vastavaks RHAD-ile, on kooskõlas RHS § 114 lg-ga 1 ning alused selle kehtetuks tunnistamiseks puuduvad.

Pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse õiguspärasus

18. Vaidlustaja on seisukohal, et Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus on õigusvastane kahel põhjusel:

1) hankemenetluse etapiviisilisuse põhimõtte alusel, kuna Hankija oleks pidanud Kolmanda isiku pakkumuse tagasi lükkama;

2) Hankija ei ole hinnanud pakkumusi õigest hindepunkte kolme hindamiskriteeriumi (Heledustugevuse kriteerium ning kriteeriumid Aku mahutavus ja Sülearvuti klaviatuuri kleeibised) alusel, mistõttu Kolmanda isiku pakkumus on saanud põhjendamatult palju punkte. Käesoleva otsuse p-des 9-17 ja nende alapunktides esitatud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamiseks on õiguspärane, mistõttu alljärgnevalt kontrollib vaidlustuskomisjon, kas Hankija on hinnanud Kolmanda isiku pakkumust õigesti Vaidlustaja poolt välja toodud hindamise kriteeriumide alusel.

19. Hankija on kehtestanud hindamiskriteeriumi Ekraani heledustugevus (Heledustugevuse kriteerium).

Kirjeldus: *Sülearvuti ekraani heledustugevus (mõõtmisühik: nitt). Ekraani heledustugevuse minimaalse väärtuse tingimus on tehnilises kirjelduses.*

Hindamismetoodika kirjeldus: *Suurima väärtusega pakkumus saab maksimaalse arvu punkte. Teised pakkumused saavad punkte proportsionaalselt vähem ja arvutatakse valemiga: „pakkumuse väärtus“ / „suurim väärtus“ * „osakaal“.*

Heledustugevuse kriteeriumi alusel oli võimalik pakkumusele anda maksimaalselt 10 punkti. Maksimaalsed punktid omistas Hankija Kolmanda isiku pakkumusele näitaja 1000 nitti eest. Vastavalt hindamismetoodikale sai Vaidlustaja pakkumus Heledustugevuse kriteeriumi alusel 3 punkti.

19.1. Puudub vaidlus, et Kolmas isik esitas Vastavustabelis Heledustugevuse kriteeriumi alusel hinnatavaks näitajaks 1000 nitti. Vaidlustaja väitel on tootja (HP) avalikult kättesaadava spetsifikatsiooniga tõendatud, et Kolmanda isiku pakutud süleri ekraani heledustugevus ei saa olla 1000 nitti: HP spetsifikatsioonides on üks optsioon *Sure View*, mille puhul on viidatud heledustugevusele 1000 nitti (*1000 nits, 100% sRGB with HP Sure View Reflect integrated privacy screen*), kuid oluline on tootja lisatud selgitus: *Actual brightness will be lower with [---] Sure View*.

Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga.

19.2. Vaidlustuskomisjon möönab, et HP tootespetsifikatsioon (*Technical Specifications*) sisaldab pakutava sülearvuti ekraani heledustugevuse näitajat *1000 nits* koos märkusega *Actual brightness will be lower with touchscreen or Sure View*, kuid RHAD-ist ei nähtu, et Hankijal oleks olnud kohustus ekraani heledustugevuse hindamiseks koos märkuses nimetatud lisadega (*touchscreen or Sure View*). Veelgi enam – tootja spetsifikatsioonis ei ole tootja esitanud muid andmeid ekraani heledustugevuse kohta, mida Kolmas isik oleks pidanud pakkumuses tegelikult esitama või mida Hankija oleks saanud pakkumuste hindamisel hinnata. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et RHAD-ist tulenevalt ei saanud Hankija hakata ekraani heledustugevust Demoseadmete testimise teel ise välja selgitama ja enda leitud tulemuste alusel pakkumustele hindepunkte omistama. Sellist hindamismetoodikat ei ole RHAD-is ette nähtud (vt käesoleva otsuse p-d 10.5-10.5.3).

19.3. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Kolmas isik on esitanud pakkumuses ekraani heledustugevuse kohta andmed, mis vastavad tootja spetsifikatsioonist nähtavatele andmetele ja Kolmas isik ei pidanud esitama pakkumuses hindamiseks mingit muud näitajat, mis arvestaks sülearvuti kasutamist koos *touchscreen*-i või *Sure View*-ga. Kuna Kolmas isik ei ole esitanud pakkumuses andmeid, mis oleksid vastuolus tootja spetsifikatsiooniga ja Hankija on hinnanud Kolmanda isiku pakkumust esitatud andmete alusel vastavalt Heledustugevuse kriteeriumile, siis on Hankija tegevus kooskõlas RHS § 117 lg-ga 1.

20. Hankija on kehtestanud hindamiskriteeriumi Aku mahutavus.

Kirjeldus: *Aku mahutavus peab vastama vähemalt tehnilises kirjelduses toodud nõudele.*

Hindamismetoodika kirjeldus: *Suurima väärtusega pakkumus saab maksimaalse arvu punkte.*

*Teised pakkumused saavad punkte proportsionaalselt vähem ja arvutatakse valemiga: „pakkumuse väärtus“ / „suurim väärtus“ * „osakaal“.*

Aku mahutavuse kriteeriumi alusel oli võimalik pakkumusele anda maksimaalselt 10 punkti. Maksimaalsed punktid omistas Hankija Kolmanda isiku pakkumusele näitaja 51 Wh eest.

Vastavalt hindamismetoodikale sai Vaidlustaja pakkumus Aku mahutavuse kriteeriumi alusel 9,02 punkti.

20.1. Kolmanda isiku pakkumuses esitatud aku mahutavuse näitaja 51 Wh vastab RHAD-ile ja Kolmanda isiku pakkumust, mis vastab RHAD-i tingimustele, tuli Hankijal vastavalt RHS § 117 lg-le 1 hinnata.

Vaidlustaja on seisukohal, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti aku tegelik mahutavus ei ole tõendatult 51 Wh vaid on väiksem, mis nähtub HP tootespetsifikatsioonist: *Actual battery Watt-hours (Wh) will vary from design capacity. Battery capacity will naturally decrease with shelf life, time, usage, environment, temperature, system configuration, loaded apps, features, power management settings and other factors.* Puudub vaidlus, et Vaidlustaja viidatud erinevad mõjutused aku mahutavusele ja selle vähenemisele on üldtuntud.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Kolmandal isikul ei olnud keelatud pakkumuses märkida tootja poolt toote spetsifikatsiooni märgitud maksimaalseid aku mahutavuse näitajaid, sh ei olnud RHAD-is nõuet, et aku mahutavuse kohta näitajate esitamisel tuleb arvestada mingite faktoritega, mis võivad mõjutada aku mahutavust tulevikus ja et näitaja tuleb esitada pakkumuses selle mõju võrra väiksemana.

20.2. Vaidlustaja ei ole vaidlustusmenetluses kuidagi täpsustanud, millise aku mahutavuse numbrilise näitaja oleks Kolmas isik tema arvates tegelikult pidanud Hankijale hindamiseks esitama ja kust see tootja spetsifikatsioonist nähtuks. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et ühelgi juhul ei saanud Vaidlustajal olla RHAD-ist tulenevalt eeldust või ootust, et Hankija hakkab hinnatavaid näitajaid Demoseadmete testimise teel ise välja selgitama.

20.3. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Kolmas isik on esitanud aku mahutavuse kohta andmed, mis vastavad tootja spetsifikatsioonist nähtavatele andmetele ja Kolmas isik ei pidanud esitama pakkumuses hindamiseks mingit muud näitajat, mis arvestaks kõikvõimalikke asjaolusid, mis võivad vähendada aku mahutavust. Kuna Kolmas isik ei ole andmeid pakkumuses esitanud vastuolus tootja spetsifikatsiooniga ja Hankija on hinnanud Kolmanda isiku pakkumuses esitatud andmete alusel pakkumust vastavalt hindamiskriteeriumile, siis on Hankija tegevus kooskõlas RHS § 117 lg-ga 1.

21. Hankija on kehtestanud hindamiskriteeriumi Sülearvuti klaviatuuri kleebised.
Kirjeldus: *Sülearvuti klaviatuuri on lubatud kleebiste kasutamine Eesti paigutuse saavutamiseks. Pakkuja esitab andmed kleebiste kasutamise kohta vastavustingimuste juures. Hindamismetoodika kirjeldus: 5 punkti saab pakkumus, mille sülearvuti klaviatuuril kleebiseid ei ole kasutatud (st on tootjapoolne klaviatuur tähemärkidega). 0 punkti pakkumus, mille sülearvuti klaviatuuril on kasutatud kleebiseid.*
Hindamiskriteeriumi Sülearvuti klaviatuuri kleebised alusel omistas Hankija nii Kolmanda isiku kui Vaidlustaja pakkumusele 5 punkti kleebiste puudumise eest.

21.1. Vaidlustaja on seisukohal, et Kolmanda isiku pakkumuse hindamine selle hindamiskriteeriumi alusel 5 punktiga ei ole õiguspärane, sest kuivõrd Kolmas isik ei saanud pakkuda Eesti paigutusega klaviatuuri, oli ainus õiguspärane viis Eesti paigutusega klaviatuuri saavutamiseks kleebiste kasutamine, seega tuli Kolmanda isiku pakkumust selle hindamise kriteeriumi alusel hinnata 0 punktiga.

21.2. Kolmanda isiku pakkumuses esitatud Vastavustabelis on Kolmas isik kinnitanud, et klaviatuuri puhul ei ole kasutatud kleebiseid.
Käesoleva otsuse p-is 12.3 esitatud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Kolmanda isiku pakkumuse vastavus Klaviatuuri nõudele ei ole saavutatud kleebiste abil. Vaidlustuskomisjoni avaliku istungi järel tutvus asja läbivaatav vaidlustuskomisjoni liige Kolmanda isiku pakutud Demoseadmega ning tuvastas visuaalse vaatluse teel, et Demoseadm ei ole Eesti paigutusega klaviatuur saavutatud kleebiste abil.
Eeltoodud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija on õigesti omistanud Kolmanda isiku pakkumusele 5 punkti kleebiste puudumise eest.

22. Eeltoodust lähtuvalt on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija on hinnanud Kolmanda isiku pakkumust vaidlustatud hindamiskriteeriumide alusel kooskõlas RHS § 117 lg-ga 1, RHAD-i ja pakkumuses esitatud asjakohaste andmetega, mistõttu puudub alus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamiseks.

Vaidlustusmenetluse kulud

23. Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

23.1. Hankija ei ole esitanud taotlust lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks.

23.2. Kolmas isik osales vaidlustusmenetluses Hankija poolel.

Kolmas isik esitas:

1) vaidlustuskomisjoni istungil taotluse oma lepinguliste esindajate kulude väljamõistmiseks kogusummas 4619,50 eurot (käibemaksuta), 18,40h õigusabi osutamise eest (edaspidi Taotlus I);

2) 05.04.2024. a taotluse oma lepingulise esindaja kulu väljamõistmiseks vaidlustuskomisjoni istungil osalemise eest - 1180 eurot (käibemaksuta), 4h õigusabi osutamise eest (esindaja tunnitariif 295 eurot) (edaspidi Taotlus II).

Seega on Kolmas isik taotlenud enda lepinguliste esindajate kulude väljamõistmist kogusummas 5799,50 eurot

23.2.1. Taotluses I on Kolmas isik näidanud lepinguliste esindajate menetluskuludena perioodil 19.03.2024-03.04.2024 tehtud tegevusi, kuid kogu selle perioodi jooksul ei ole väidetavad lepingulised esindajad allkirjastanud ühtegi Kolmanda isiku menetlusdokumenti ega teinud viimase nimel ühtegi muud menetlustoimingut. Kuni 04.04.2024. a toimunud vaidlustuskomisjoni istungini on Kolmandat isikut esindanud vaid ühe Kolmandaks isikus oleva ühispakkuja - Green IT OÜ - seaduslik esindaja, juhatuse liige Asko Pukk. Vastavalt Riigikohtu praktikale tähendab esindus esindaja menetluses osalemist ja esindatava nimel tegutsemist. Üksnes menetlusväline abi dokumentide koostamisel või õigusabi andmine ei muuda isikut menetlusosalise lepinguliseks esindajaks konkreetses vaidluses (vt Riigikohtu 22.10.2012 otsus nr 3-3-1-46-12, p 33).

Seega tuleb Taotluses I nõutud summast maha arvutada kõik kulud, mis ei ole seotud ettevalmistustega vandeadvokaat Arne Otsa, kui Kolmanda isiku lepingulise esindaja, osalemiseks vaidlustuskomisjoni istungil. Põhjendatud ja vajalikud on üksnes sellised lepinguliste esindajate kulud, mis on otseselt seotud ettevalmistusega vaidlustuskomisjoni

istungiks. Taotluse I kohaselt on selliseid kulusid kogusummas 2605,5 eurot, 9,9 tunni õigusabi osutamise eest.

23.2.2. Taotluses II näidatud lepingulise esindaja kulud, kogusummas 1 180 eurot, 4 tunni õigusabi osutamise eest on täies ulatuses põhjendatud ja vajalikud.

23.2.3. Eeltoodust tulenevalt tuleb Vaidlustajalt välja mõista lepingulise esindaja põhjendatud ja vajalikud kulud kogusummas 3 785,5 eurot (käibemaksuta) 13,9 tunni õigusabi osutamise eest.

23.3. Vaidlustaja kulud vaidlustusmenetluses jäävad Vaidlustaja kanda.

Taivo Kivistik
(allkirjastatud digitaalselt)